

MŪSŲ LIETUVA

Nr 41 (1315) XXV 1973 M. SPALIO - OUTUBRO 11 D⁷ 60 centavų
R Juatindiba. 20 Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo. Telef. 273 - 03 438

ARABŲ-IZRAELIO KARAS

Atsitiko šeštadienį, spalio 6 d. Žydams didelė atgailos šventė. Arabai iš Egipto ir Sirijos puolė Izraelio pozicijas prie Suezio kanalo ir Golano kalneliuose. Prasidėjo ketvirtasis arabų - žydų karas.

Nors arabai kaltina Izraelį, kad jis pradėjęs puolimus, tačiau Jungtinių Tautų nuolatiniai paliaubų prižiūrėtojai sako, kad Egiptas ir Sirija pirmieji užpuolė Izraelį.

PIRMI LAIMĖJIMAI

Kadangi arabai puolė užpuolimo nelaukiantį Izraelį, tai pirmą dieną - šeštadienį - jie laimėjo. Egiptiečiai pasistatė 12 pontoninių tiltų per Suezio kanalą, permetė daug tankų ir kariuomenės Izraelio okupuotam Sinajaus pusiasalin, ir pradėjo veržtis pirmyn. Kovos buvusios labai stiprios ir žuvę nemaža, tiek besiginančių izraelitų, tiek puolančiųjų arabų.

Sekmadienį padėtis buvus neišaiški. Ir viena ir kita pusė gyrėsi dideliais laimėjimais. Kadangi nei viena pusė neleido užsienio korespondentams eiti drauge su kariuomene frontan, tai niekas tikros tiesos nežinojo.

Pirmadienį, atrodo, žydams jau pasisekė sulaukyti priešų puolimus. ir jie pradėjo visom jėgom juos pulti. Pirmiausiai, pasak Izraelio informacijas, jie privertę sirijiečius galvatrukčiais trauktis. Paskui pradėję pulti egiptiečius. Nori juos atkirsti nuo Suezio kanalo, kad nebegalėtų pabėgti ir visą tą kariuomenę sunaikinti.

Atiduodant spaustuvei laikraščio medžiagą, žydai jau buvę sunaikinę visus 12 tiltų per Suezą ir pradėję supti egiptiečius. Jie subombardavę Port Saidą, Egipto svarbų uostą. Kad Egipto kariuomenė pasijuto negalėsianti atsilaikyti ir tai, jog ji pradėjusi spraudinti užimtus naftos šaltinius, kurie jai pačiai būt buvę labai reikalingi, jei netektų pasitraukti.

KODĖL PRADĖJO KARIAUTI?

Didžioji Vakarų spauda mano, jog Egiptas ir Sirija norėję staigiu puolimu suduoti didelį smūgį Izra-

elio kariuomenei, pridaryt jai didelės žalos. Antra, parodyt, kad Egipto Sadatas gali išlaikyti savo žodį, imti kariauti su Izraeliu, ko labai reikalavo studentija ir karšti Egipto patriotai, norėdami atgauti savo prarastą garbę šešių dienų kare ir žinoma, jei bus galima, tai atgauti prarastas teritorijas. Trečia, parodyt pasauliui, jog nebus taikos, iki Izraelis pasitrauks iš užimtų teritorijų. Ketvirta, atrodo, jie tikėjosi, kad isitvirtine Suezio rytiniame krante, turės stipresnes pozicijas taikos derybose ir privers Izraelį, pagal J. Tautų rezoliuciją išeiti iš visu okupuotų teritorijų ir iš Jeruzalės.

SAUGUMOTARYBA

Pirmadienio vakarą susirinkusi J.T. Saugumo taryba nieko svarbesnio nenuitarė kilusio karo reikalui. Nedrįso pamerkti nė katros pusės.

SOV. RUSIJA

Brežnevas pasakė, jog Rusija esanti arabų pusėje, bet viską darysianti taikiai greičiau gražinti. Pora dienų prieš karo veiksmus, sovietai atšaukė iš Egipto savo karinius patarėjus su šeimomis. Matyt jie žinojo, jog prasidės karas ir nenorėjo tuojuo jį išvelti.

VATIKANAS

Sekmadienį kalbėdamas miniai žmonių šv. Petro aikštėje, šv. Tėvas apgailėstavo kilusį karą, kaip ir Čilės kruviną perversmą, prašė kariaujančius susilaikyti nuo keršto ir pradėti taikytis.

S. AMERIKA

Prez. Niksonas ragina abi puses tuojuo nutraukti kovas ir grįžti į savo pozicijas. Šeštasis Amerikos karo laivynas Viduržemio jūrose plaukias į kovojančių vandenį, bet iki šiol dar nebuvo įsikišęs į jų kovas.

ANGLIJA. Londonas.

Čia gautomis žiniomis, Izraelio vyriausybė supratusi, jog Egiptas rengiasi pulti, kai pastebėjo, jog Sov. Rusijos didelė karo laivyno dalis išplaukė iš Aleksandrijos uosto ir kai lėktuvai pradėjo masiniai gabenti rusų šeimas ir karo patarėjus iš Damasko bei Egipto. Izraelio vyriausybė tuojuo puolusi viską daryti, kad nekiltų karas. Ji rimtai užtikrinusi Sovietus ir Egiptą, kad jokia būdu nepradėsianti kariauti. Bet arabai tuos užtikrinimus atmetė. Londonas žada arti-

KUN. ZDEBSKIS VĖL SUIMTAS IR KANKINAMAS

OKUP. LIETUVA. — Kun. Zdebskis, atlikęs vienerių metų kalėjimo bausmę, negalėjo pasilikti Vilkaviškio vyskupijoje ir eiti kunigo pareigų. Po kiek laiko valdžia neva leido jam persikelti į Telšių vyskupiją, kur buvo paskirtas šilalės vikaru. Bet šių pareigų jis negalėjo nė pradėti. Dabar, gautomis žiniomis, kun. Zdebskis vėl yra suimtas. Tardymo metu buvo kankinamas, mušamas tiek žiauriai, kad jam išsiliejo kraujas smegenyse. Keletą dienų buvo be sąmonės, mirties agonijoje. Paskui kiek atsigavo. Bet jei ir nenumirs, tai greičiausiai liks visą gyvenimą ligonis invalidas.

Tas rodo, kad komunistai tą

pavyzdinę ir drąsų kunigą nori fiziškai sunaikinti. Buvo žinių, kad naujasis religinių reikalų igaliotinis Kazimieras Tumėnas esąs kiek žmoniškesnis ir švelnesnis, negu Rugienis. Tuo tarpu Zdebskio atvejis rodo, kad po švelnumo kauke gali slėptis tikro kraugerio veidas.

Mirė

kun. J. Novickas

OK. LIETUVA. — Liepos 1 d. Marijampolėje mirė kun. Justinas Novickas. Dalyvaujant dideliame būriui kunigų ir tikinčiųjų, palaidotas Marijampolėje.

Velionis buvo gimęs 1885 m. kovo 7 d. Mokėsi Marijampolės gimnazijoje, Seinų kunigų seminarijoje ir Petrapilio dvasinėje akademijoje, kur gavo teologijos magistro laipsnį. Kunigu išventintas 1909 m. kovo 25 d. 1911 m. įstojo į arkiv. Jurgio Matulaičio atnaujintą Marijonų vienuoliją. Per savo ilgą gyvenimą darbavosi įvairiose pareigose: buvo Seinų kunigų seminarijos dvasios tėvas ir profesorius, marijonų kandidatų ilgametis mokytojas, Marijampolės vienuolyno vyresnysis, redagavo religinį žurnalą "Šventųjų Bendravimą" ir kt. Bolševikų okupacijos metu dirbo kaip klebonas keliose parapijose, paskiau gyveno kaip altarista Vilniuje, o paskiausiai, jau paliepus sveikatai, persikėlė į Marijampolę ir gyveno mažam nuomotam kambarėly, kur ir užbaigė savo gyvenimą.

mu laiku paskelbti daugiau ir tikrų įrodymų, jog tai yra tikra tiesa.

EGIPTO KANCLERIS NETIKI

Naujorkas. Jungtinėse Tautose Egipto kancleris Zayat, televizijoje paklaustas, ar jis mano, kad jo kraštas ši karą laimės, atsakė: „Avirai prisipažistu, nesitikiu“. Tai kodėl pradėjo kovoti? Jis atsakė: „Kovojama ne vien tada, kai laimėjimas yra tikras. Kovojama, kai turima teisybė savo pusėje“.

ČILĖ

Labai ieškoma nuverstos valdžios moteris vadinama „Payita“. Taip ją vadino ir buvęs prez. Allende. Rasta, kad jos vardu buvę registruoti 28 automobiliai, jos namuose rasti ginklų sandėliai, slapta jų dirbtuvė. Rasta jos pačios fotografija su Allende ir kitais vyrais besimokant šaudyti kulkosvaidžiu. Sužinota, jog ji 1972 metais atidarė Kanadoje, Otavos viename banke sąskaitą, kurios „pradžiai“ padėjo 6 milijonus dolerių. Taip pat sužinota, kad ji buvus privati Allendes sekretorė. Ji turi labai daug žinoti. Todėl dabartinė vyriausybė skyrė pusę milijono skudų tam, kas nurodytu, kur jis slapstosi.

BUVO SUSIRGĖS

PREZIDENTAS

MEDICI

Šešetą dienų teko ilsėtis prezidentui Garrastazu Medici, nes buvo apsirgęs labirintičiu, ausies liga. Grįžęs prezidentūron pradėjo eiti savo pareigas.

ŠIAME NUMERYJE

Arabų-žydų karas.....	1 psl.
O. Lietuvos žinios.....	2
Vedamieji	3
Tiesa ir gyvenimas	4
Jėzuitai Šveicarijoje	4
Jaunystės Aidai	5
Vaikų puslapis	6
Vytauto Didžiojo laiškas.....	7
Vergijos kryžkeliuose.....	8
Mūsų žinios.....	10

LIETUVOS KATALIKŲ SKUNDAI

KATALIKŲ BAŽNYČIOS PERSEKIOJAMOS LIETUVOJE

Komunistams okupuojant Lietuvą, joje buvo 1450 kunigų, įskaitant ir 168 vienuolius kunigus. Šiuo metu Lietuvoje nebeliko nė 800 kunigų. Dalis jų, 1944 m. bolševikams okupuojant Lietuvą, su besitraukiančiais tikinčiais pasitraukė į Vakarų. Daug kunigų buvo sunaikinta pačioje Lietuvoje. Keli šimtai jų buvo išvežti į Sibirą ar uždaryti į kalėjimus ir tik maža dalis liko gyvi ir grįžo į Lietuvą. O ir grįžusieji buvo be sveikatos, palieję ir invalidai.

Laisvoje Lietuvoje buvusios keturios kunigų seminarijos: Kaune, Telšių, Vilkaviškio ir Vilniaus, kuriose, prieš pat komunizmui išgalint, mokėsi 425 klierikai, – yra uždarytos. Palikta tik viena kunigų seminarija Kaune. Joje iš viso teleidžiama turėti nedaugiau 27-30 klierikų. Istorijai į seminariją sąlygos yra labai sunkios, nes seminarija visai priklauso nuo komunistų partijos ir tik ji duoda jaunuoliams leidimus istoti. Kiekvienas jaunuolis, studijavęs kunigų seminariją, privalo pirma atlikti karinę prievolę rūsų kariuomenėje, paskui turi gauti leidimus: iš vietinės komunistų partijos, rajono komunistų partijos ir kulto komisaro. Gavus visus leidimus, prasideda bausis ir žiaurus tardymas, atkalbinėjimas nestoti, gąsdinimas jo paties, tėvų ir giminių. Todėl reikia nepaprasto kilnumo ir idealizmo jaunuoliui, kad, nepaisydami tokių bausių sąlygų, pasiryžtų stoti į kunigų seminariją. Kai kada komunistai siūnia į seminariją ir savo agentus, kurie stengiasi gerai mokytis, ir prisidengę pamaldumo skraiste, nori gauti kunigo šventimus, kad galėtų Bažnyčią griauti iš vidaus. Jei tai jiems pavyksta, tokie komunistai kunigai labai daug blogo pridaro katalikų Bažnyčiai ir tikintiesiems.

Visi vyrų ir moterų vienuolynai uždaryti ir viskas iš jų atimta: gyvenamieji namai, mokyklos, įvairios prieglaudos, vaikų darželiai ir kt. ir net judomasis turtas – baldai, įvairūs namų daiktai ir net rūbai. Dažniausiai vienuoliai kunigai, broliukai ir seselės privalėjo palikti vienuolynus nieko neišsinešdami. Didelė dalis vienuolių buvo areštuota, paimta į kalėjimus ar išvežta į Sibirą. Tos seselės ar broliukai, kurie nebuvo suimti ar išvežti, privalėjo patys kur nors susirasti butą ir darbą. Vienuoliai kunigai nuėjo dirbti į parapijas.

Kulto Komisaras

Daugiausia žalos bažnyčioms ir tikintiesiems Lietuvoje daro kulto komisaras ar ministeris. Jis, galima sakyti, yra lyg Lietuvos Bažnyčios popiežius. Nuo jo priklauso visi vyskupai, vyskupijų valdytojai, kunigai, bažnyčios ir ti-

kintieji. Vyskupas ar vyskupijos valdytojas negali kunigo perkelti iš vienos vietos į kitą ar naują kunigą paskirti be kulto komisaro sutikimo. Priešingai, kulto komisaras, persekiodamas geresnius ir veiklesnius kunigus, įsako vyskupams ar vyskupijų valdytojams dažnai juos kilnoti – ir tai daugiausia į prasčiausias ir menkiausias vietas. Kai kuriuos kunigus kulto komisaras per vyskupus suspenduoja t.y. neleidžia eiti kunigiškų pareigų. Yra tokių kunigų, kuriems neleidžia šv. Mišių laikyti.

Kulto komisaras visokiomis priemonėmis spaudžia ir persekioja kunigus, vyskupus ir tikinčiuosius. Jis stengiasi vis daugiau ir daugiau uždaryti bažnyčių, nušalinti kunigų t.y. neleisti eiti kunigiškų pareigų dažnai net už menkiekus, pasipriešinimą religijos persekiojimui. Kai kuriuos kunigus paima į kalėjimą ar net nužudo – dažniausiai slapta, paskelbdamas, kad mirė sava mirtimi.

Kaip kulto komisaras kišasi į Bažnyčios vidaus gyvenimą, persekioja vyskupas ir kunigus, rodo šis tikras įvykis. Vienoje parapijoje klebonas buvo paprašytas atlaikyti šv. Mišias už žuvusį partizaną. Tą dieną, kai reikėjo Mišias laikyti, klebonas su reikalais buvo išvažiavęs ir prašytas Mišias atlaikyti kitas tos parapijos kunigas – altaris. Po gedulingų Mišių, giedodamas libera, kunigas paprašė žmonių sukalbėti keletą poterių, paminėdamas mirusio vardą ir pavardę, bet visai nesakydamas, kad jis buvo partizanas. Dėl to buvo pravestas tardymas, apkaltintas klebonas ir altaris už demonstracijas, laikant viešas pamaldas už tėvynės priešą, ir abu kunigai kulto komisaro tuojau buvo iškelti iš tos parapijos.

KOKIE ŽMONIŠKI IR KULTŪRINGI KOMUNISTŲ, DARBELIAI

KAUNAS

1972.XII.12. J.E. vyskupas J. Labukas išsiuntinėjo Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos kunigams aplinkraštį, kuriame rašoma: „...įsakome Švenčiausią Sakramentą nakčiai tose bažnyčiose, kur nėra naktinių sargų, atnešti į zakristiją ir padėti į tinkamai jruoštą vietą. Jokie bažnytiniai indai naktį bažnyčioje nepaliekami. Jie turi būti laikomi arba zakristijoje, arba dar būtų geriau, kad būtų laikomi klebonijoje“.

Aplinkraštis pasirodė saryšyje su padažnėjusiais bažnyčių apiplėšimais ir Šv. Sakramento išniekinimais.

GIRKALNIS

1972.XI.10. apie 15 val. iš Kapsuko griežto režimo lagerio buvo išleistas kun. Prosperas Bubnys, kurį prieš metus laiko nuteisė už vaikų mokymą tikėjimo tiesų. Kalinį sutiko kunigai ir būrelis tikinčiųjų. Net kai kurie iš lagerio administracijos galėjo pamatyti šioje vietoje neįprastą vaizdą – rožių puokštę kunigo-kalinio rankose.

Lapkričio 15 Girkalnio choristai kun. P. Bubniui suruošė sutiktuves. Per pamaldas giedojo choras, o bažnyčia buvo pilna žmonių, nors iš anksto tikintiesiems apie sutiktuves nebuvo paskelbta. Visi jautė, kad metai praleisti lageryje buvo ne vien kun. Bubnio, bet ir visos Lietuvos Bažnyčios laimėjimas.

Raseinių rajono valdžia kun. P. Bubniui pareiškė neturinti j jokių pretenzijų ir nedarysianti jam kliūčių eiti kunigo pareigas. Praslinkus keliems mėnesiams, kun. P. Bubnys buvo paskirtas klebonu į Lygumų parapiją.

NAUJOJI VILNIA

Į Vilniaus psichoneurologinę ligoninę vidaus reikalų ministerijos tardymo valdybos skyriaus viršininko Lauraičio 1972.X.15. įsakymu atgabentas Vytautas Lažinskas.

1972 m. liepos 21 naktį jis prie Klaipėdos kelio už Ariogalos pastatė 5 su puse metrų aukščio metalinį kryžių. Valdžios pareigūnai sekancią dieną kryžių nugriovė, o „kaltininkas“ buvo tardomas. Teismo psichiatrinė komisija, vadovaujama Glauberzono, nustatė, kad V. Lužinskas yra aiškios sąmonės, nukrypimų iš fizinės ir neurologinės pusės nėra, geros nuotaikos, tik atmintis kiek nusilpusi. Intelektas atitinka išsilavinimą, bei gyvenimo patyrimą.

Teismo psichiatrinė komisija pripažino, kad V. Lažinskas sergąs paranojaline psichopatija, kadangi neprisipažinęs padaręs nusikaltimą ir išsipasakojęs „sistematizuotas religinio turinio klaidėjimo idėjas“, todėl esąs nepakaltinamas ir jam reikalingas gydymas psichiatrinėje ligoninėje.

VILNIUS

1972 m. pabaigoje „Vagos“ leidykla išleido vysk. Motiejaus Valančiaus raštų dvitomį. Grožinė literatūra yra leidžiama nedideliais tiražais – nuo 10.000 iki 30.000 egz. tačiau vysk. Valančiaus raštams, kurie persunkti religine mintimi, „pitrūko“ popieriaus ir išėjo vos 5.000 egz. Dauguma Lietuvos knygynų šio dvitomio visiškai negavo. Kiekviena geresnė knyga bematant yra išperkama, ypač jei joje yra religinių ar tautinių minčių. Tuo tarpu marksizmo klasikų veikalai ir ateistinė literatūra guli knygynuose ištaisais metais.

Mirė

prof. J. Kriščiūnas

VILNIUS. – Liepos 2 d. po ilgos ir sunkios ligos mirė prof. dr. Jonas Kriščiūnas, žinomas mūsų mokslininkas, ilgametis ūkio specialybės darbuotojas.

Venonis buvo gimęs 1888. I. 5 Liudvinavo valsčiuje. 1913 Petrapilyje baigė aukštuosius žemės ūkio mokslus. Nuo 1919 dirbo žemės ūkio techniku, vėliau Dornuvos akademijoje. Dėsonų laiką buvo Ž. Č. A. rektoriumi Reiškėsi ir visuomeninėje veikloje. Buvo išrinktas Lietuvos seimo naru Valstiečių liaudininkų sąjungos atstovų sąrašė. Žemės ūkio klausimais parašė keliasdešimt knygų bei brošiūrų, paskelbė apie 1.000 straipsnių. Pokario metais grįžęs iš Rusijos, vėl dirbo žemės ūkio srityje.

Pasitraukė Mečys Gedvilas

VILNIUS. — Mečislovas Gedvilas, ilgametis sovietinės Lietuvos švietimo ministeris, pasitraukė iš pareigų ir išėjo į pensiją. Jo įpėdiniu paskirtas Antanas Rimkus, gimęs 1933 Pabalvėje, Telšių apskrityje. A. Rimkus yra plačiai žinomas komunistų veikėjas, komunistinės mokyklos Vilniuje lektorius ir direktoriaus pavaduotojas. 1968 m. jis buvo pakeltas docentu.

Surado mikrofoną autobuse

VILNIUS. — Vienas lietuvis, kuris šiais metais lankėsi ok. Lietuvoje, papasakojo, kad jis visai netyčia užtiko autobuso sėdynės atramoje įrengtą mikrofoną. Važiuodamas iš Vilniaus į Kauną turistiniu autobusu pastebėjo nežymų įplyšimą savo kaimyno kėdėje. Įkišo į jiedu abu ten pirštus, pastebėjo izoliuotas vielukes ir „niekam neatkreipus dėmesio, jie susidomėjo, kur tos vielos veda. Sėdynės viršutinėje dalyje buvo mikrofonas. Jiedu, kaip ir pridera, pasistengė tas vielukes nupiauti. Jeigu būtų buvę kaip, norėjo išimti ir mikrofoną.

Petras Pakalnis

GERIAUSIAS ARABŲ GINKLAS

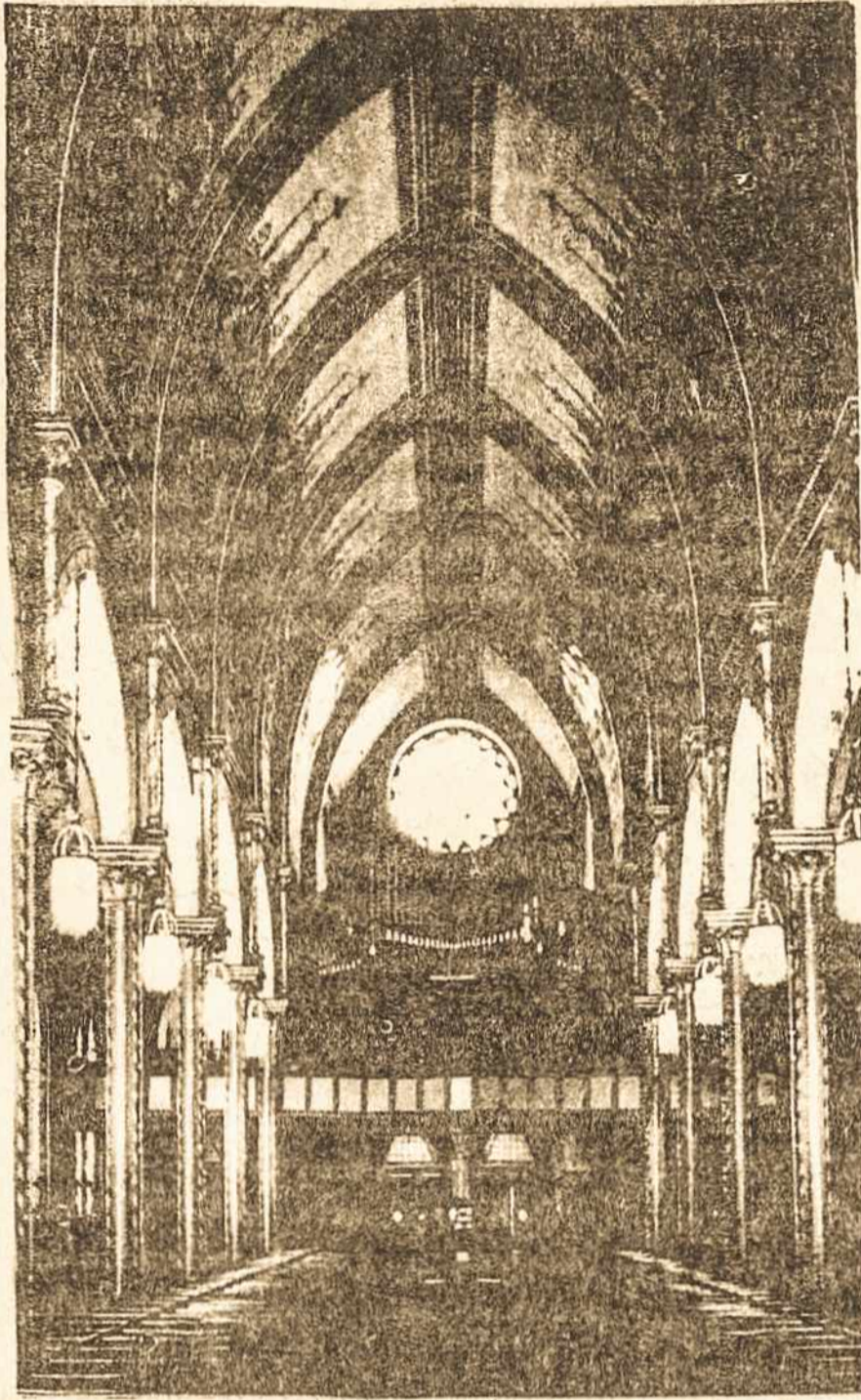
Kartą JAV prezidentas pasakė, jog Artimieji Rytai yra pavojinga parako statinė, kiekvienu momentu galinti sprogti. Bet tuokart jis buvo ramus, nes arabai buvo labai suskilę ir nežinojo, koks yra geriausias jų ginklas. Be to, Saudi Arabijos karalius Faisalas prieš pora metų buvo pasakęs, kad negalima sumaišyti naftos ir politikos. Kadangi JAV importuoja didelį kiekį arabų naftos ir karalius Faisalas yra nemažas JAV draugas, prezidentas Niksonas tikėjosi, jog arabai ir toliau užtikrins JAV naftos eksportą ir pasiliks ramūs. Deja, neseniai Arabijos karalius pakeitė savo nuomonę ir pradėjo maišyti naftą su politika. Tas mišinys išgąsdino ne tik Niksoną, bet ir Europos vyriausybes. Priėmęs du JAV žurnalistus, Faisalas taip išsireiškė: „Logika reikalauja, kad mes negamintumėm daugiau naftos, negu iš jos gautas pajamas galėtų sunaudoti mūsų ekonomija. Jei mes nuspręsimė gaminti daugiau naftos ir patenkinti JAV bei Vakarų (suprask Europos) reikalavimus, tuokart turės būti išpildytos dvi sąlygos. Pirmą, JAV ir Vakarai turės padėti mūsų karalystei išvystyti pramonę, kad mes turėtumėm kitą pajamų šaltinį. Antra, Artimuose Rytuose turės būti sukurta gera nuotaka, kuri dabar yra sugadinta politine krize ir sionistų ekspansijos ambicijomis.“

Tie ramūs, bet svarūs žodžiai sukėlė JAV prezidentui didelį rūpestį. Arabai turi 55 proc. viso pasaulio naftos. Be jos negali apsieiti nei JAV, nei Europos pramonės. Būtų tikra katastrofa, jei arabų valstybės susitartų ir nutrauktų naftos eksportą į JAV ir Europą, tol, kol Izraelis neapleis okupuotų žemių.

Kalbėdamas su tuo pačiu žurnalistu, Faisalas taip pasakė: „Jei negausime atsakymo iš JAV, ir nebus išpildytos mūsų sąlygos, mes nedidinsime naftos produkcijos. Mes žiūrėsime į tą dalyką tik iš mūsų interesų taško. Kadangi naftos atsargos yra ribotos ir jos kaina pakils, mūsų interesas sako, kad reikia mažinti naftos gamybą“. Kitam JAV žurnalistui karalius pakartojo savo grąsinimą.

Paskaitęs tuos žodžius, prezidentas Niksonas atsakė karaliui per spaudos konferenciją. Jis taip išsireiškė: „Nei žydai, nei arabai negali laukti, kol nusės dulkės. Abi pusės klysta. Abi pusės turi pradėti derybas. Mes nesame nei už Izraelį, nei labiau už arabus, kadangi jie, turi naftos, o žydai neturi... Nafta be rinkos, kaip patyrė Mossadeghas prieš daugelį metų, kraštui nepadeda. Arabų spaudimo rezultatas bus tas, kad jie praras rinkas, o mes rasime kitus energijos šaltinius“.

Tas Niksono grąsinimas yra nevykęs nes Mossadegho, Persijos premjero, laikais (1951 m.) naftos buvo perteklius, o dabar visur jaučiamas trūkumas Italijoje benzinas parduvinėjamas juodoje rinkoje; Prancūzija nori įvesti benzino

Š. Amerikoje Pensilvanijoje. Senadorio lietuvių šv. Jurgio bažnyčios vidus, o šalia jos ilgametis klebonas prelatas JUOZAS KARALIUS, didelis lietuviškos spaudos rėmėjas. Jis apmokėjo ir M. Lietuvai labai reikalingą brangią IBM elektrinę mašiną. Didžiausias ir nuodirdžiausias tam jau 85 metų sulaukustam ir vis lietuviškais reikalais tebesistelojančiam mūsų Gerardui

korteles, o JAV laikraščiai rašo, kad šią žiemą mokyklos gali pritrūkti naftos šildymui. Niksonas nepabaidys arabų sakydamas, kad ieškos naujų energijos šaltinių Tuo tarpu galima panaudoti pramonei atominę energiją, Kiti tyrimai dar nedavė lauktų rezultatų. Kokį menką atgarsį rado tie Niksono žodžiai arabų kraštuose rodo faktas, kad Libija suvalstybino naftos produkciją ir pakėlė jos kainą nuo 4,90 ct. iki 6 dolerių. Jo pavyzdžiu gali pasekti ir kitos arabų valstybės. Arabai žino, kad jų pozicija yra stipri ir ją nori panaudoti savo interesams.

Neseniai posėdžiavo Izraelio darbo partijos vadovybė ir pasisakė už kapitalo investavimą okupuotose žemėse. Reiškia, kad žydai nenori atiduoti arabams 1967 m. užkariautas žemes. Jei Niksonui nepasiseks taip paspausti Izraelio, kad vykdytų Jungtinių Tautų nutarimą ir grąžintų arabams jų žemes, arabai gali neeksportuoti į JAV ir Europą naftos ir dalinai paraližuoti jų pramonę. P pinigų arabams užtenka. Jiems trūksta technikų, kurie galėtų panaudoti pinigus pramonės ir žemės ūkio plėtimui. Technika ir žemės ūkis yra stiprioji Europos, ypač JAV, pusė. Todėl karaliaus Faisal pasiūlymus, kad Europa ir JAV padėtų išvystyti jo krašto pramonę, yra protingas. Henry Kissinger, naujasis JAV užsienio reikalų ministras, turės gerokai pasidaryti, kad jo tautiečiai Izraelyje pasidarytų sukalbesni ir nuolaidesni. Jei ne, tai arabų kraštai gali užsispirti ir nutraukti arba sumažinti naftos eksportą. Tuo tarpu nafta yra geriausias arabų ginklas.

ČILĖS PERVERSMAS

Liepos mėnesio pradžioje, keturi tankai ir aštuoni sunkvežimiai pasirodė Čilės sostinės Konstitucijos aikštėje. Iš jų išlipo apie 100 kareivių. Jie pradėjo šaudyti į prezidentūrą saugojančius policininkus, norėjo į ją įsiveržti ir priversti prezidentą atsistatydinti. Bet juos apsupo kiti kareiviai, užsidėję baltas juostas ant rankovių, ir bematant užgniaužė perversmą. Praėjus maždaug mėnesiui pasklido gandai, kad ruošiamas naujas perversmas.

Kas privedė prie perversmo?

Tas perversmas įvyko rugsėjo 11 dieną. Matydami, kad Čilėje didėja netvarka, kyla produktų kainos, krinta pinigų vertė ir ginkluojasi kairieji, du generolai vienas admiralas ir policijos komandantas susitarė nuversti prezidentą Allende, įvesti Čilėje karinę valdžią ir išklampinti kraštą iš ekonominio chaoso. Mat, kai marksistas Allende perėmė valdžią iš krikščionio demokrato Edvardo Frei, Čilės ižde buvo 345 milijonai dolerių santaupų. Per tris Allendes prezidentavimo metus tie pinigai išgaravo. Čilės vyriausybė pradėjo prašyti draugų, kad dviejų ir pusės milijardo dolerių skolų mokėjimo terminą nukeltų vėlesniam laikui. Per paskutiniuosius 6 mėnesius Čilėje pinigų vertė krito 300 procentų ir kai kur žmonės pradėjo ne pirkti produktus, bet juos mainyti į jiems atliekamus produktus: karvę į drabužius,

pieną į kiaušinius ir pan.

Buvo populiarus, bet...

Pirmaisiais prezidentavimo metais Allende tapo labai populiarus neturtinųjų žmonių tarpe, nes jis pakėlė darbininkų algas ir užšaldė produktų kainas. Kai jis suvalstybino amerikiečių vario kasyklas, jam pritarė Čilės politikai ir liaudis. Be to, jis suvalstybino cemento, plieno ir elektros pramonę, telefonų tinklą ir visus bankus. Bet baigiantis pirmiesiems metams pasirodė ženklų, kad ekonominis Čilės gyvenimas yra netvarkoje. Dėl skubiai pravestos žemės reformos krito maisto produktų gamyba. Krito taip pat ir suvalstybintų vario kasyklų produkcija, kuri yra pats didžiausias Čilės pajamų šaltinis. Kai Allende pradėjo kalbėti apie parlamento reformą ir užsimojo įvesti liaudies seimą bei liaudies tribunolus, jam pasipriešino opozicija. Bet tikroji Allendės nelaimė prasidėjo praėjusį rudenį, kai jis panorio įsteigti pietinėje Čilės dalyje valstybinę sunkvežimių bendrovę. Bijodami, kad jis nesuvalstybintų visų sunkvežimių, savininkai pradėjo streikuoti. Allende paskelbė išimties padėtį ir pradėjo masinius areštus. Tuokart apie 80 procentų krautuvų savininkų uždarė savo krautuves ir prisijungė prie streikuojančių sunkvežimių savininkų. Jų

J. Venckus, S.J.

JÉZUITAI GALI GRĮŽTI Į ŠVEICARIJĄ

Šio straipsnio autorius išėjo savo filosofijos ir teologijos mokslus Vokietijoje. Turėjo progos studijuoti kartu su šveicariais jėzuitais. Ir šiaip jau sutikdavo šveicaričius visokiame pareigose. Naujokų vedėjas J.B. Mueller buvo šveicarietis. Garsusis Meschler, didelis rašytojas, buvo šveicarietis. Kodėl jie buvo vokiečių provincijoje, o ne Šveicarijos?

1848 metų Konstitucija su paragrafais 51 ir 52.

Tie paragrafai reiškė Jėzuitų įstatymus arba ir vienuolynų įstatymus. 1874 metais išėjo nauja pataisyta konstitucija. Šveicarija tapo federacine respublika su 22 kantonais ir su trimis oficialiomis kalbomis: vokiška (70 proc.), prancūziška (20 proc.) ir itališka (6 proc.). Likusi retoromaniška vėliau pripažinta irgi oficialia. Dėl kalbų, kantonai turi didelės savivaldybės teises. Kantono žmonės kartais tiesiai ir betarpiu suvažiavę,

be jokių atstovų, patys nutaria, praveda įstatymus. Antras bruožas, tai didelis neutralumas politikoje. Kaimynai yra didelės valstybės, todėl priima visokius politinius pabėgėlius. Su jėzuitais įvyko didelė ironija: Šveicarija priima visus komunistus ir Maskvos ir Pekino (Maoistus) ir Arabų teroristus, tik nepriėmė savo pačios piliečių jėzuitų, nes draudė 51 ir 52 paragrafai.

Kaip tie §51 ir §52 atsirado?

Kad suprastume visą eigą, reikia paliesti reformaciją, kuri religiniai suskaldė vakarus. Liuteris pradėjo religinę kovą prieš popiežių, kurio jis nepaprastai neapkentė. Liuteris buvo romantikas. Jis norėjo vokiečiams duoti germanišką religiją, laisvą nuo itališkos įtakos. Liuteris labai norėjo susitarti su Jonu Kalvinu ir Ulrichu Cvingliu, kurie atsimetė nuo Romos; Kalvinas ir Cvinglis – du: Romą ir Liuterį su germaniškomis tautomis.

Jie su visais savo pasekėjais buvo vadinami reformatoriais ir atsižymėjo savo religišku netolerantiškumu. Škotijoje kalvynai vadinasi prebiterais.

Tęsinys 9 psl.

ČILĖS PERVERSMAS

Is 3 pusl.

pavyzdžiu pasekė gydytojai, advokatai ir kitų profesijų žmonės. Sustojus transportui, astronomiškai pakilo visų, ypač maisto produktų kainos. Prie to prisidėjo pablogėjimas santykių tarp Čilės ir JAV. Matydami, kad Čilėje investuotas kapitalas nėra saugus, JAV biznieriiai nutraukė kapitalo investavimą, o JAV sustabdė Čilei finansinę pagalbą. Marksistui Allendei nesiskubino padėti nė rusai. Be to, amerikiečiai atkalbinėjo ir kitus neskolinti Allendės vyriausybei pinigų...

Kariškių vaidmuo

Norėdamas apraminti streikuojančius Allende pakvietė į ministerių kabinetą pora generolų. Bet praėjus keletai dienų, iš kabineto pasitraukė gen. Danyau, viešų darbų ministras, sakydamas, kad prezidentas nesuteikė jam reikalingos galios. Allendės režimui nepritariantieji karininkai, privertė pasitraukti iš kabineto generalinio štabo viršininką gen. Prats. Gonzales, krašto apsaugos ministrą. Generalinio štabo viršininku buvo paskirtas gen. Pinochet, dabartinis Jungtų prezidentas.

Rugsėjo 11 dieną gen. Pinochet pa-

skambino prezidentui ir pareikalavo, kad jis atsistatydintų. Jis sakė, kad prezidentas galės saugiai išvykti ir gyventi užsienyje. Bet Allende griežtai atsisakė. Atsisakė taip pat, kai jam paskambino admiralas Merino Castro, kitas juntos narys. Tada kariuomenės dalys ir policija pradėjo supti prezidentūrą. Iš Valparaiso į Santiago pradėjo žygiuoti jūrininkai. Kai Allende atmetė ultimatumą trečią kartą, kariuomenė pradėjo šaudyti į prezidentūrą, o aviacija pradėjo ją bombarduoti. Pagal vieną Meksikos žurnalistą, Allende nusišovė. Jo kūnas buvo skubiai palaidotas Viña del Mar kapinėse. Buvusio prezidento našlė apsigyveno Meksikoje. Naujoji Čilės vyriausybė pradėjo areštuoti komunistus ir žymesnius socialistų vadus. Allendės šalininkai priešinosi tik tris dienas.

Allende buvo savotiškas svajotojas, kuris pasenusioms Markso idėjoms aukojo daugumos labą. Suvalstybinimas pramonės, susisiekimo priemonių ar bankų nereiškia jų pagerinimo. Tai rodo Rusijos pavyzdys. Neseniai atėjo žinia, kad Maskva tik dabar atspausdino pirmąją telefonų knygą. Ir tai nepilna. Bet Allende buvo užsispyręs marksistas ir nesiskaitė su gyvenimo tikrove. Todėl jis padarė savo kraštui didelę žalą.

TIESA IR GYVENIMAS

Dr. Jonas Gutauskas, STD.

TOKS PAT PER AMZIUS

Viskas keičiasi – pasaulis, žmogus, jo santykis su Dievu, tik nesikeičia pats Dievas. Dievas šiandien yra toks pat, koks buvo prieš visus amžius ir koks bus per visą amžinybę. Dievas šiandien tereikia skirtingą klausimą, bet ne skirtingą Dievą. Dievas kaip tobuliausia Būtis ir negali keistis. Amžinasis negali būti laiko sąlygojamas, nes kitaip nebūtų amžinas. Galingiausias negali būti galingesnis ar mažiau galingas. Tik žmogus pagal savo supratimą keičia Dievą. Bet pats Dievas savyje nesikeičia.

Pats Dievas apie tai kalba pranašo lūpomis: „Aš Viešpats ir aš nesikeičiu“ (Mal.3.6) Karališkasis poetas Dovydas pareiškia: „Pradžioje tu ikūrei žemę ir dangus yra tavo rankų darbas. Šitie žus, tu gi pasiliksi, ir tavo metams nebus galo“ (Ps.101.26-28)

Apaštalas Jokūbas panašiai tvirtina: „Kiekvienas geras davinytis ir kiekvienas gera dovana yra iš aukštybių, nužengia nuo šviesybių Tėvo, pas kurį nėra nevienodumo, né pasikeitimo šešėlio“ (Jok 1.17)

Gražiai tą tiesą išreiškia šv. Augustinas, sakydamas: „Žiūrėk į daiktų kaitą ir tu rasi „tai buvo“ ir „tai bus“. Galvok apie Dievą, ir tu terasis vienintėlis, „yra“, kuriame nėra vietos jokiam „buvo“ ar „bus“ (Aug. in Joannem 39.10).

Žmogus, būdamas Dievo paveikslas ir panašumas, turi sekti nesikeičiančiu Dievu ir būti pastovus gerame nusistatyme. Į tai ragina šv. Ambrozijus, Bažnyčios Daktaras: „Nebūks šiandien blavus, o rytoj girtas. Šiandien taikus, o rytoj priekabus. Šiandien taupus, o rytoj išlaidus. Šiandien skaitus, o rytoj pasileidęs. Kiekvienas keičiasi keičiantis jo elgesiui. Tu būk lyg tas paveikslas ant pinigų – pastovus, visados išlaikęs tą patį pavidalą“ (Ambr.ep 7.22).

Praeina gyvenimas, dingsta turtas, Žmonių palankumas priklauso nuo jų nuotaikos. Pasikeičia jausmai. Pasaulis nuolat mainosi. Draugai miršta. Vienas vienintėlis yra pastovus. Vienas vienintėlis yra mums ištikimas ir gali būti ištikimas. Vienas vienintėlis gali būti mums viskas (Kard.J.H. Newmanas).

ŠIANDIENINIS PASAULIS

Šį vienintelį pastovų, vieną vienintelį ištikimą, vieną vienintelį galinti mums būti viskuo reikia tikėti, reikia mylėti, išpažinti šių dienų pasaulyje. Koks dabarties pasaulio santykis su Dievu? Prieš atsakant šį klausimą, reikia išsiaiškinti, ką reiškia žodis pasaulis. Pasaulis yra daugiareikšmis žodis. Filosofijoje, istorijoje, teologijoje, įvairiose religijose buvo ir yra suprantamas skirtingai.

Pasaulyje, kaip Dievo leistu kūriniu, galima laikyti visą visatą. Ta prasme apie pasaulį Pradžios knygoje pasakyta: „Ir Dievas matė visa, ką buvo padaręs, ir buvo labai gera“ (Prad.1.31). Tą pačią mintį apaštalas Povilas išreiškia sekančiais žodžiais: „Visa, ką Dievas sutvėrė, yra gera ir nieko nėra atmestina.“ (1 Tim.4.4) Panašiai ir šv. Jonas Auksaburnis: „Kūrinių nėra bloga, bet gera. Ji yra irodymas Dievo išminties, visagalybės ir gerumo“ (Chrys. de di ab.tentat. h.2,3). O Tertulionas (c 225), vienas didžiausių Bažnyčios rašytojų, sako: „Mes nesame pasauliui svetimi... Neatmetame nė vieno jo darbo vaisiaus. Tik laikomės saiko, kad jais perdėtai ir netinkamai nesinaudotume“ (Tert. de spect.2)

Pasaulyje taip pat vadiname žemėje gyvenančių žmonių visumą, visus medžiaginius dalykus, tamta kaip gamtos mokslų tyrimų objektą.

Viskas, kas išėjo iš Dievo rankų, buvo ir yra gera. Tik per nuodėmę, nepaisydamas Dievo valios, pasaulis pasidarė blogas ir yra blogas. Pasaulio dvasia yra priešinga Dievo valiai. Jo apreiškėjimui mokslui. Pasaulio idealai, pasaulio šūkių yra priešingi Evan-

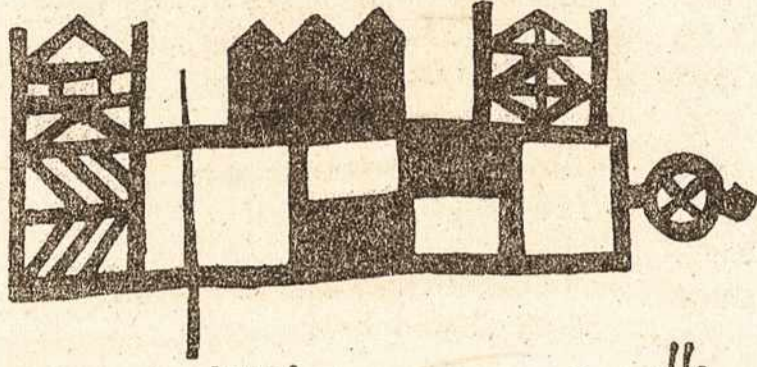
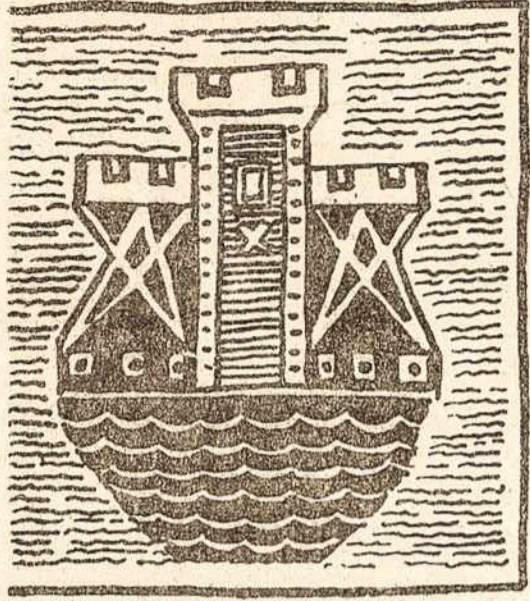
gelijos patarimams arba isakymams. Ypač stipriai išskėlė pasaulio priešingybę Kristaus mokslui šv. Jonasapašt. savo Evangelijoje ir laiškuose. Jis sako: „Nemylėkit pasaulio, né to, kas yra pasaulyje. Jei kas myli pasaulį, jame nėra Tėvo meilės, nes visa kas yra pasaulyje, yra kūno pageidimas, akių pageidimas ir gyvenimo puikybė.“ (1 Jo 2,15-16). Arba vėl jo tolimesni žodžiai: „Pasaulis praeina ir jo pageidimas; kas gi daro Dievo valią, pasilieka per amžius.“ (1 Jo 2.17). Šis pasaulis ne tik praeinantis, bet ir savo blogu pavyzdžiu papiktinantis, todėl Kristus kalba: „Vargas pasauliui dėl papiktinimo.“ (Mt 18,7) Tačiau Kristus nesakė apaštalams: „Eikite ir slėpkitės tyruose nuo pikto pasaulio“, O „Eikite tat ir mokykite visas tautas... laikyti visa, ką tik esu jums įsakęs (Mt 27,19). Dievas pamilo pasaulį ir siuntė savo Sūnų ne todėl, kad jis buvo geras, bet kad padarytų jį geresnį, išgelbėtų jį iš pikto vergovės (Jo 13,16) „Dievas nesiuntė savo Sūnaus pasaulio teisti, bet kad pasaulis būtų per jį išganytas.“ (Jo.3,17).

Pasaulyje buvo ir yra Dievo valiai priešingos dvasios. Tad pasauliui reikia ir taip suprasti. Tačiau žodis „pasaulis“ reiškia ir šių dienų žmoniją. Laikui keičiantis keičiasi ir žmogus. Galima net pasakyti: koks žmogus, kokia jo pasaulėjauta ir pasaulėžiūra, kokios jame viešpatauja vyraujančios idėjos, koks santykis su sakraliniu pasauliu, Dievu, religija, toks ir jokiam pasaulis. Žmogus formuoja pasaulio dvasią, teikia jam būdingų bruožų. Pasaulio blogumas ar gerumas pirmoj eilėj priklauso nuo paties žmogaus. Tą tiesą gražiai pasakė šv. Augustinas: Todėl yra blogas pasaulis, kad pasaulio gyventojai yra blogi. Kaip netikęs namas ne tiek dėl blogų sienų yra vadinamas blogu, kiek dėl blogų gyventojų“ (Aug. in Jo 3,5) Tačiau nereikia pamiršti, kad žmogaus kuriamasis pasaulis veikia ir patį kūrėją-žmogų, panardindamas jį tam tikro pasaulio atmosferoj. Turim abipusinę veiklą. Koks gi tada yra dabarties pasaulis pastarąja prasme?

Bus daugiau.

KLAIPĖDA, Nerija ir Kuršių Marios

Jaujytės

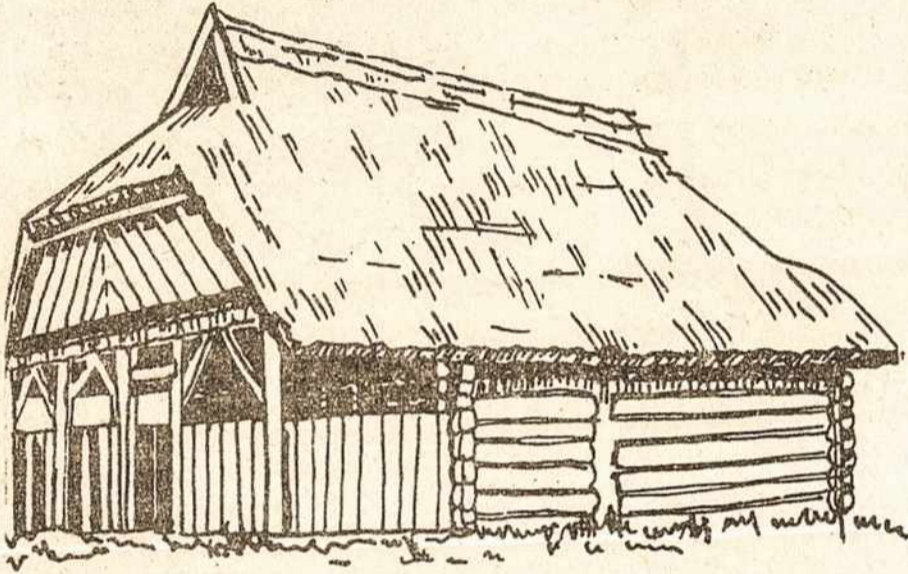

Klaipėdos herbas.

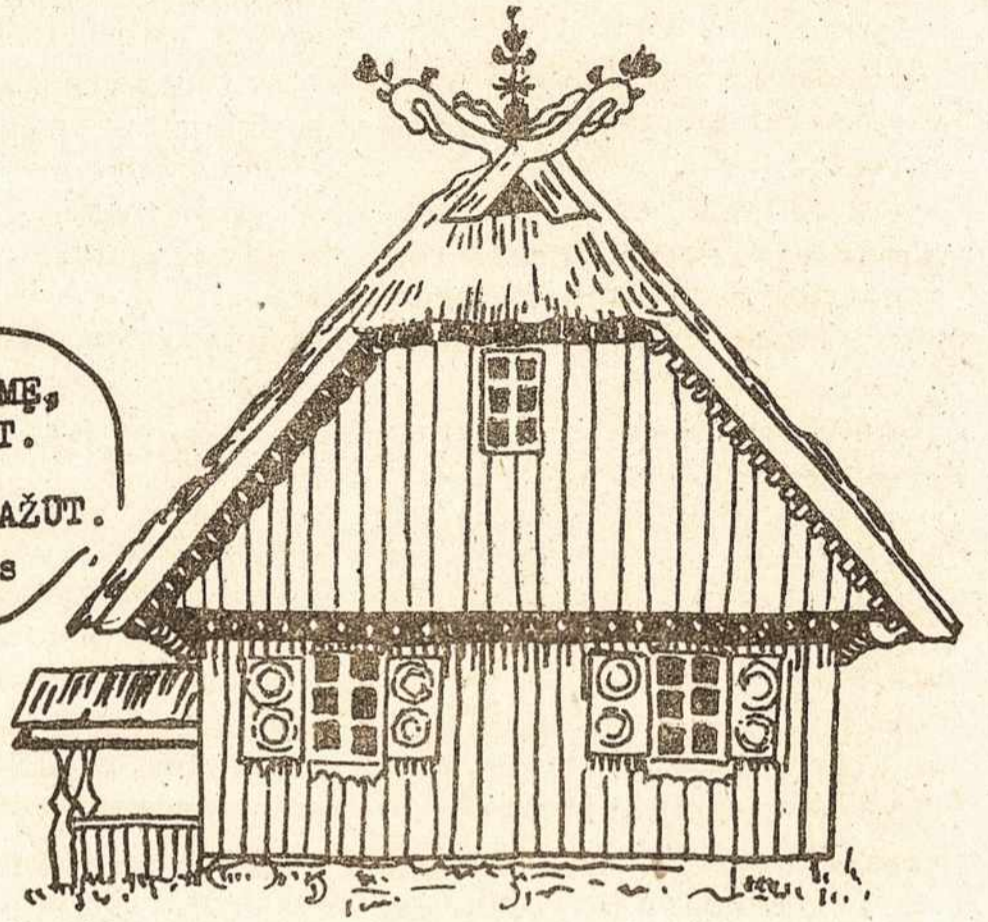
Marių žvejų burliniai laivai stiebia viršūnėse pažymėti VĖLUNGĖMIS ar VĖLUKAIS su gyvenvietės vėlevėlėmis ir žvejo šeimos ženklu.

LIETUVIAIS ESAME MES GIMĘ,
LIETUVIAIS TURIME IR BŪT.
TA GARBĘ GAVOME UŽGIMĘ,
JAI IR NETURIM LEIST PRAŽUT.

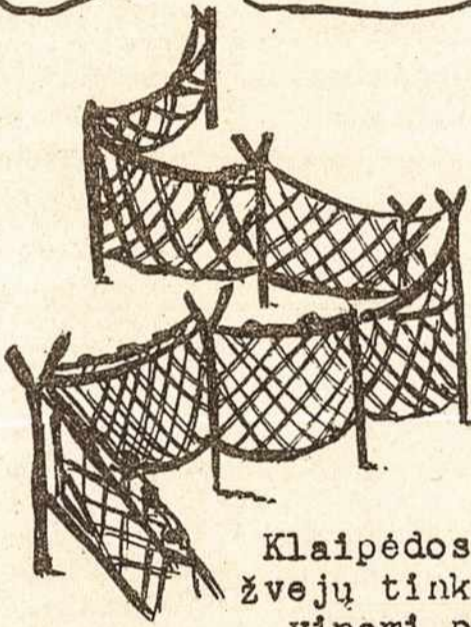
/Iš Mažosios Lietuvos himno/.

Įdomi Mažosios Lietuvos statyba. Čia matoma Klaipėdos krašto ūkininko ūkis. Ji medinė, stogas dengtas švenėmis, kurių pamarauose tiek daug.

Nerijos didžiojo miesto - NIDOS žvejo gyvenamasis namas. Ant stogo žirgeliai, pastogės papuoštos išpiaustinėjimais, langinės net spalvuotai dažytos. Gražu!

Klaipėdos krašto žvejų tinklai, džiovinami po žvejojimo.

Mažosios Lietuvos girių karalius - briedis

Garsaus Lietuvos aukso - gintaro karoliai, kokius Lietuvoje buvo ir tebėra gaminama daug ir įvairiausių.

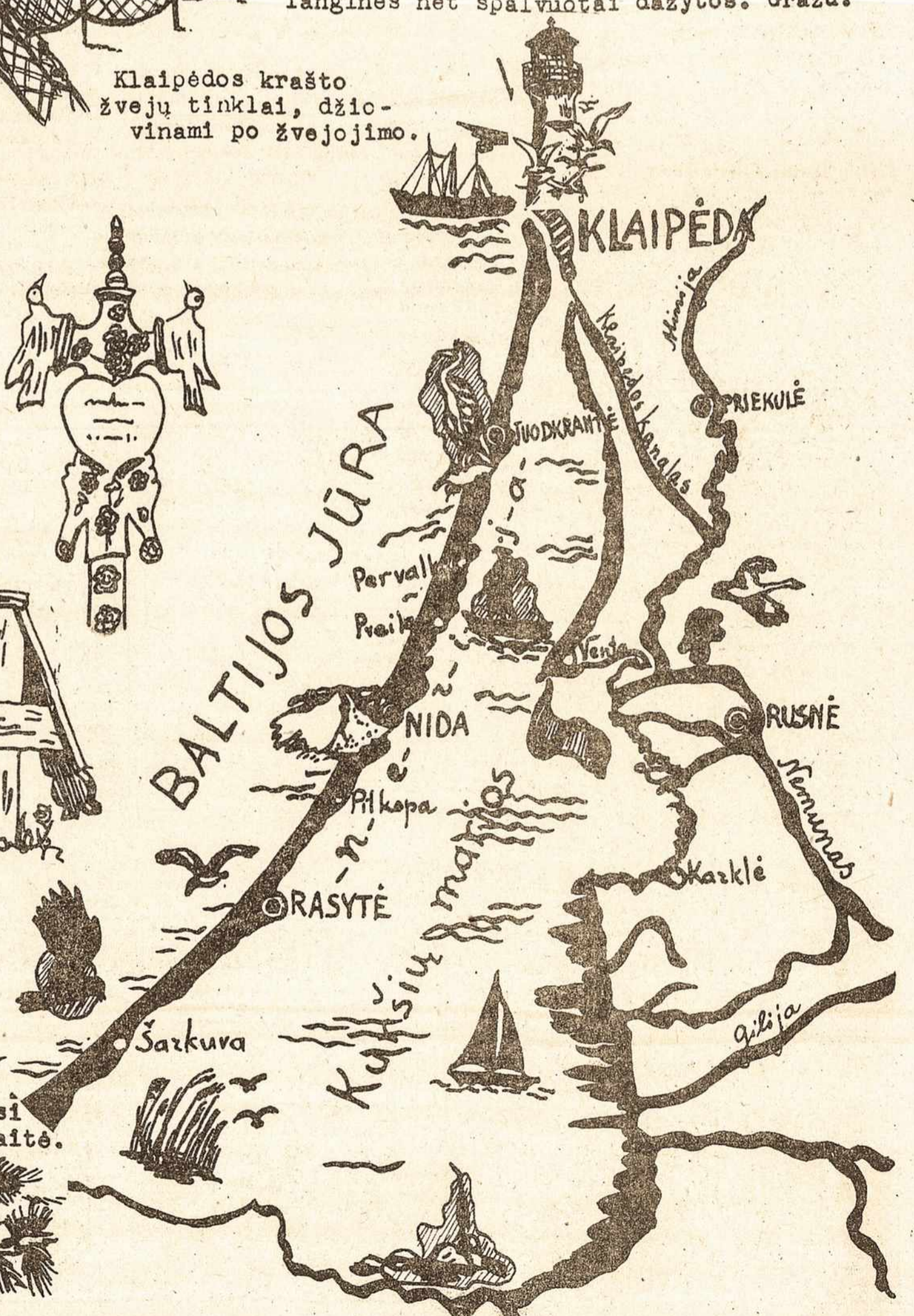
Tai labai būdingi antkapiai pajūrio lietuvių kapinėse.

Prie pat žemės išsidriekusi pajūrio kopų saugotoja pušaitė.

"Skautų Aidai"

MŪSU LIETUVA Už žiemiems

O passeio para São José dos Campos foi bacana, chegando lá vimos os nossos leitões onde íamos dormir que era a 8a.A. Passou-se uns 10 minutos todos se trocaram, os meninos foram jogar bola e as meninas volei, ficamos jogando até às 17.30 horas e subimos para nos trocarmos.

Os meninos se trocaram rápido mas as meninas como sempre ficaram se trocando até às 18.30 horas, houve uma missa lá em São José onde eu e o Claudio fomos coroinhas, na entrada eles cantaram um bonito canto que o kunigélis e nós gostamos muito.

Quando fazia uns 15 minutos que a missa já havia começado as meninas chegaram todas risonhas.

Quando acabou a missa o kunigélis deu uma chamada nelas porque a missa havia sido marcada para às 18.15 horas e começamos a missa às 18.30 e depois de uns 15 minutos elas chegaram, depois ele mandou todos subirem para que pegássemos as roupas de danças para irmos ao lugar marcado onde íamos nos apresentar.

Chegando lá as meninas foram as primeiras a se trocarem e os meninos depois se trocaram, nós tínhamos conhecido um padre chamado Claudio que nos levou a comer comida italiana, portuguesa e ainda andamos de bondinho de graça porque ele era conhecido pelo dono do bondinho

Depois de uns 45 minutos que já tínhamos andado de bondinho fomos embora, quando chegamos lá as meninas foram para os seus aposentos e nós para os nossos, quando já estava tudo quieto as meninas começaram a se jogar travesseiros uma na outra e gritar, aí o kunigas foi lá deu uma bronca nelas aí todos dormiram sem fazer barulho.

No dia seguinte domingo, todos nós nos levantamos e fomos fazer ginástica e depois jogar volei com as meninas e começamos a gritar e fazerem bagunça de novo lá embaixo isso porque o kunigas não estava lá ele havia ido rezar uma missa em uma igreja de São José.

Quando ele voltou nós fomos visitar um grupo de escoteiros e o campo de aviação do C.T.A. e quando nós saímos de lá fomos nadar em uma piscina onde ficamos uns 20 minutos. Saindo de lá fomos para um parque de diversões lá nós nos divertimos muito até umas 14.30 horas porque depois fomos embora para o colégio Saleziano onde pegamos nossas bagagens e pusemos no carro para irmos embora.

Eu acho que esse passeio foi bacana demais para nós todos que estávamos lá.

Wilson Lonaro

POR QUE DANÇO?

Desde pequena eu já fazia parte da colônia lituana, e isto e muitas outras coisas, atividades enfim tudo que fazíamos ajudou a influenciar-me em meio deste grupo.

Danço agora pois dançar para mim é manter mais um costume dos lituanos e mantendo este costume estarei junto com mais pessoas mostrando para o

mundo que a Lituânia apesar de possuída pela Rússia há de reviver novamente e ser livre como muitos países o são.

Mas talvez essa esperança de a Lituânia ser independente mesmo que seja apenas uma ilusão ou um sonho.

Mas este sonho talvez mesmo uma esperança, há de se realizar, e no dia em que a Lituânia for livre.

Daí eu poderei dizer: eu dançando e participando também, ajudei a libertar a Lituânia.

Vera Lúcia Karašauskas

SPALIO GIMTADIENIAI

- 2 - Carlos Juodzevičius
- 3 - Albertas Miselis
- 3 - Regina Siarez de Souza
- 3 - Ricardo Urbaitis
- 5 - Sérgio Dovydasukas
- 5 - Vania Maria Musteikis
- 8 - David Soares de Souza
- 4 - Paula Musnickis
- 12 - Elizabeth Kobylko
- 12 - Vitória Kobylko
- 13 - Teresa Jočytė
- 16 - Miriam Sitnikas
- 17 - Leonora Sitnikas
- 17 - Marcus Paunksnis
- 17 - Stasys Victor Žitautas
- 19 - Ana Regina Sidoravičius
- 19 - Gisela Maria Šaulys
- 24 - Clovis Baužys
- 3 - Maria Klimavičius
- 24 - Sonia Bareišis
- 24 - Albertas Gervetauskas
- 24 - Miriam Navickas
- 23 - Lino Jakutis
- 26 - Mária Petkevičius
- 26 - Miriam Petkevičius
- 30 - Regina Braslauskaitė
- 31 - Audra Remenciūtė
- 31 - Aleksandra Vaičiūnas
- 30 - José Matuzonis

Pajurio pušaitė.

Įdomūs ir moterų rūbai Klaipėdos krašte.

KLAIPĖDA (iš 5 psl.)

Išbėg, išbėga iš Rusnės kaimo
Du jaunu žvejytėl.
O! leido leido plonus tinklelius
Budumo vidury.
O ir pakilo šiaurės vėjelis,
Sujudino valtužę.

/Iš Klaipėdos krašto liaudies dainos/.

ALGIMANTAS

VINCAS PIETARIS

IRUTĖ ir KĘSTUTIS

D. BASTYS

LITERATŪRA • DAILĖ • MOKSLAS

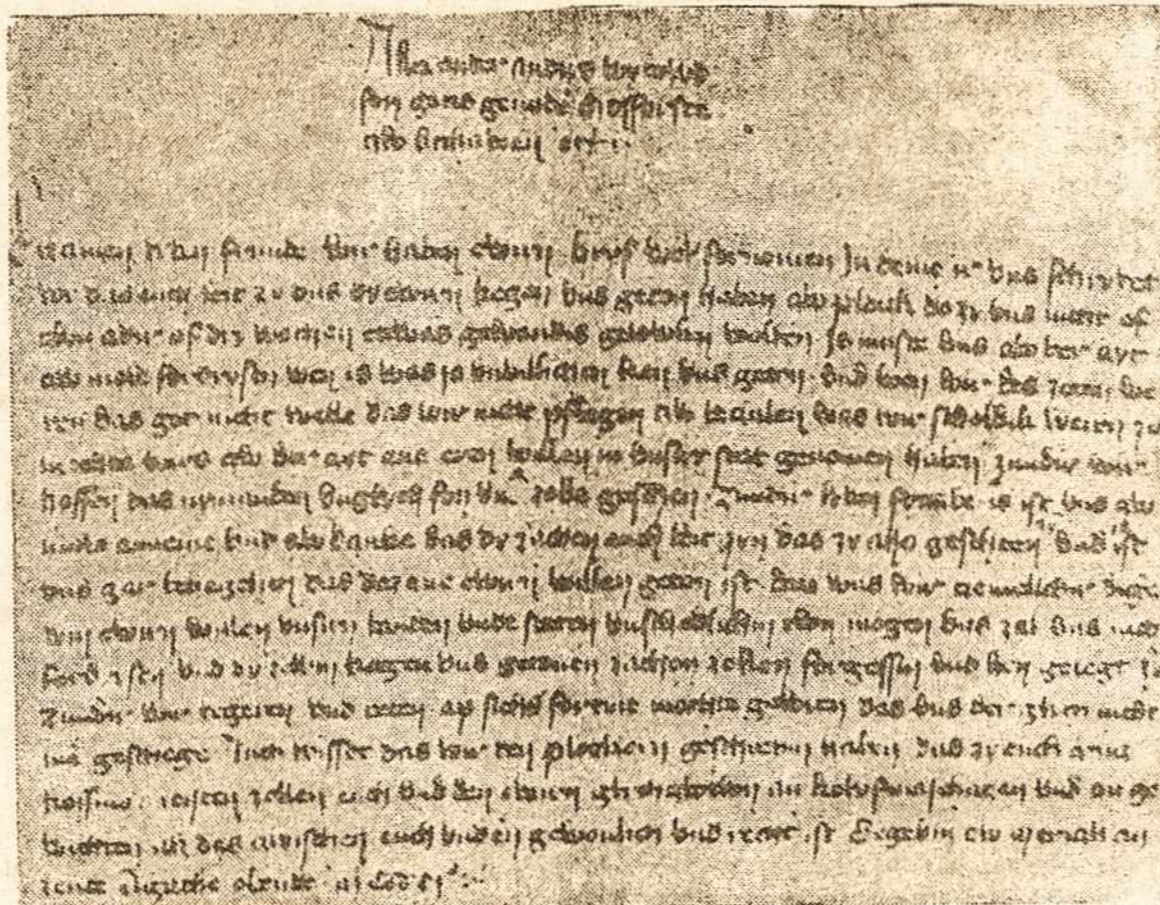
LIETUVIŲ KALBOS SVARBA KALBOTYROJE

Dažnai atsitinka, kad vienos grupės, arba bendruomenės, kalba pamažu pradeda skirtis nuo kitos bendruomenės kalbos. Taip pvz. viename kaime vienas kuris žodis yra ištarimas vienai, bet kaimyniniame kaime – jau kiek kitaip. Šie pradiniai išsiskyrimai paprastai vadinami tarmi- niais skirtumais. Laikui bėgant, šios tarminės va- rrijacijos (arba skirtumai) pamažu didėja, ligi paga- liau šios dvi tarmės tam- pa jau tiek skirtingos nuo viena kitos, kad pasidaro viena kita nebesupranta- mos. Kitaip sakant, tos tarmės jau tampa atskiro- mis kalbomis. Aiškios ri- bos tarp tarmių ir kalbų išvesti beveik negalima. Pavyzdžiui, mes paprastai žemaičių tarmę laikome lietuvių kalbos tarme; bet, jeigu politinė padėtis būtų buvusi kitokia ir jeigu Že- maitija būtų ilgesnį laiką buvusi arba ir dabar būtų- visiškai atskira valstybė, mes gal dabartinę žemai- čių tarmę vadintume že- maitių kalba, nes tarp bendrinės lietuvių kalbos ir žemaičių tarmių skir- tumai yra gana dideli.

Kalbininkai – istorinės kalbotyros tyrinėtojai, – iš- tyrę tam tikrą grupę gi- miningų kalbų bei tarmių, bando rekonstruoti arba atstatyti šių kalbų bei tar- mių prokalbę – tai yra tokia pirminės kalbos forma, iš kurios yra kilusios visos šios giminingos kalbos bei tarmės. Šio mokslinio proceso metodai yra per- daug komplikuoti, ir mes jų šioje paskaitoje ir ne- galėsime nagrinėti; bet kartais ir nespecialistas gali kai ką šioje srityje visai gerai atspėti. Beveik kiekvienas lietuvis gali atspėti, kad lietuvių kalbos žodis laikas yra senesnė

forma (gal geriau: konser- vatyvesnė arba archaiš- kesnė forma), negu latvių kalbos žodis laiks. Taip pat įdomu pastebėti, kad ir lietuvių kalboje yra du šio žodžio ištarimai, arba du tarties stiliai: aiškus, rūpestingas ištarimas lai- kas; bet taip pat dažnai, greitai kalbant pasitaiko ištarimas laikas. Šis pasta- rasis ištarimas (laikas), ku- ris yra beveik toks pat, kaip ir latvių kalbos laiks, ypatingai paliečia antrąjį šio žodžio balsį. Todėl ga- lima sakyti, kad abu šie ištarimo būdai (laikas ir laikas) koegzistuoja arba net vienas su kitu "rung- tyniauja" arba "lenktyniau- ja". Tuo tarpu latvių kal- boje archaiškesnis aiš- kaus ištarimo būdas (lai- kas) jau yra išnykęs. Im- kime dar vieną pavyzdį: kalbėdami lietuviškai, mes galime aiškiai, pilnai iš- tarti žodį esame; bet, kai tariame lyg skubėdami, galime jį sutrumpinti, sa- kydami esam. Taigi ir vėl čia matome, kad šis pastarasis greitesnis iš- tarimas (esam) beveik vi- siškai atitinka normalią latvių kalbos formą esam.

(Tąsa 8 psl.)

Neseniai surastas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytauto 1401 m. va- sario 4 d. laiškas Rygos pirkliams.

Rygoje atrastas Vytauto Didžiojo laiškas

Senojo miesto magistrato archyve yra labai daug Lietuvos istorinės medžiagos

Vilnius. — Okupuotosios Lie- tuvos istorikai po ilgamečių pas- tangų kartkartėmis gauna okupa- cinės valdžios leidimą rinkti Lie- tuvos praeitį liečiančią medžiagą Maskvos, Leningrado, Kijevo, Charkovo, Rygos ir kitų sovietų miestų archyvuose. Kai kas pa- vyskta gauti ir iš Lenkijos archy- vų. Gal dviem atvejais pora Lie- tuvos istorikų turėjo progą nu- vykti į Švediją ir atsivežti kai ku- rių svarbių dokumentų fotostati- nių kopijų.

Neseniai iš Rygos miesto ar- chyvo pavyko gauti nemaža mi- krofilmų ir 62 didelio formato ne- gatyvus. Buvo mikrofilmuotas se- nojo Rygos magistrato užsienio archyvas, kartais vadinamas "Ruthenica" ir "Moscovitica". Prie fotografuotinių dokumentų atrankos dirbo Sov. Lietuvos vals- tybinio istorijos archyvo direktori- us Domas Butėnas. Jam padėjo Rygos archyvo darbuotojai, I. Trė- jaus vadovaujami.

Karalių ir didžiųjų kunigaikščių laišakai

Buvo nufotografuoti karalių bei didžiųjų kunigaikščių — Žy- gimanto Senojo, Žygimanto Au- gusto, Stepono Batoro, Zigmanto Vazos, Didžiojo Lietuvos etmono K. Chodkevičiaus privilegijos ir

raštai žemės nuosavybės, valstie- čių dovanojimo, bajorystės sutei- kimo reikalais.

Nufotografuoti ar mikrofilmuo- ti didžiųjų Lietuvos kunigaikščių Gedimino, Vytauto, Žygimanto Kęstutaičio, Kazimiero, Aleksan- dro laišakai, rašyti Vakarų Europos miestų magistratams — susiraši- nėjimas su Ryga, Dancigu, Kara- liaučium, o taip pat su kai ku- riais Rusijos miestais. Susirašinė- jimas dažniausia liečia tarptauti- nės prekybos reikalus. Skel- biamas ištisai Vytauto Didžiojo laiškas, rašytas 1401. II. 4 Rygos pirkliams. Vytautas rašo esąs pa- tenkintas kredito teikimo tvarka tarp Rygos ir Polocko pirklių. Mū- sų kunigaikštis linki Rygai augti, klestėti. Jis taip pat pageidauja, kad Polocko pirkliai pratęstų anksčiau pasirašytas prekybos sutartis.

Gedimino laiškų originalai ir netikslus vertimas

Minėtame archyve yra ir pla- čiai žinomi aštuoni Didžiojo Lie- tuvos kunigaikščio Gedimino laišakai, jų tarpe ir mūsų dažnai minimas 1323m. laiškas, rašytas Vilniuje — pirmasis šaltinis Vil- niaus miesto istorijai pažinti.

Kaip žinome, 1966m. minėti 8 Gedimino laišakai buvo išversti į lietuvių kalbą ir publikuoti jų originalia kalba. Tačiau dabar, nuodugnai susipažinus su laiškų originalais, pastebėta, kad minė- ti laišakai buvo publikuoti iš ne- labai patikimų nuorašų, išversti ne visiškai tiksliai, praleistos kai kurios vietos dokumentų pradžio- je, viduryje ar gale.

Visi čia suminėti ir kiti doku- mentai yra labai svarbūs senosios Lietuvos istorijos ir mūsų valsty- bės didingai praeičiai pažinti.

(bk)

Straipsnis „Lietuvių kalbos svarba kal- botyroje“ buvo skaitytas Dainavos sto- vyklavietėje, JAV-bėse, mokytojų stu- dijų savaitės metu. Jo autorius - dr. W. Schmalstieg, amerikietis profesorius, išmokes lietuviškai.

LIEUVIŲ KALBOS SVARBA
KALBOTYROJE - W. Schmalstieg
(Tąsą iš 7 psl.)

Apibendrinant, kas čia pasakyta, ir ne kalbininkas gali aiškiai matyti, kad šiuo atveju lietuvių kalba yra mažiau pasikeitusi, negu latvių kalba.

Kalbininkai yra priėję išvados, kad lietuvių ir latvių kalbos yra kilusios iš vienos ir tos pačios prokalbės: iš rytiečių baltų prokalbės. Kitaip sakant, kitados yra buvusi viena rytų baltų bendruomenė, kuri vartojo vieną ir tą pačią kalbą-rytų baltų prokalbę. Ši viena kalba kalbant rytų baltų bendruomenė pamažu išsiskyrė į dvi bendruomenes, kurias dabar mes vadiname lietuviais ir latviais. Bet šia proga nereikia pamiršti dar vieno svarbaus dalyko, kad apskritai lietuvių kalboje yra buvę mažiau pasikeitimų, negu latvių kalboje.

Ta pačia proga aš norėčiau paminėti šiuo atveju nevisiškai tiksliai vartojamus išsireiškimus. Dažnai girdime, kad lietuvių kalba esanti senesnė, vyresnė už latvių kalbą. Bet tai nevisiškai teisinga. Labai senais laikais abiejų tautų žmonės kalbėjo viena ir ta pačia rytų baltų prokalbe. Iš to galima padaryti išvadą, kad lietuvių ir latvių kalbos yra to paties amžiaus, nes tokia yra žodžio amžius reikšmė šiame kontekste. Gal tiksliau yra sakyti, kad lietuvių kalba yra konservatyvesnė bei archaiškesnė (senoviškesnė) už latvių kalbą. Žodžiai "senesnė" ar "vyresnė" čia netinka. Kiekviena kalba turi neapsakomai ilgą istoriją. Ir mes neturime jokių galimybių net išivaizduoti, kaip kalbos vystėsi tolumoje praeityje, nes ligi šiol kalbotyrai dar nepavyko nustatyti kalbos genezės ir jos pradinio išsivystymo. Kadangi abi latvių ir lietuvių kalbos yra kilusios iš to paties "šaltinio", -rytų baltų prokal-

bės, tai nė vienos jų negalima vadinti senesne arba vyresne. Bet čia pat reikia vėl pridurti, kad lietuvių kalba yra artimesnė šiai bendrai prokalbei, nes ji yra mažiau pasikeitusi.

Visos giminingos europiečių kalbų šeimos yra kilusios iš vienos prokalbės, kurią mes vadiname indoeuropiečių prokalbe, arba tiesiog indoeuropiečių kalba. Iš jos išsivystė šios kalbų grupės: germanų kalbos, slavų kalbos, italų (romanų) kalbos, graikų kalba, albanų kalba, keltų kalbos, indo-iranėnų kalbos, tocharų kalba (tocharų kalba buvo kalbama Kinijos Sinkiang provincijoje dabar išmirusi), armėnų kalba, Anatolijos kalbos ir pagaliau - last but not least baltų kalbos.

Indoeuropiečių kalbomis domisi ir europiečiai ir amerikiečiai, nes tai yra mums giminingos kalbos. Išskyrus baskų, estų, vengrų ir suomių kalbas, visos kitos Europos kalbos priklauso indoeuropiečių kalbų šeimai. Kadangi germanų, italų, keltų, graikų, albanų, slavų ir baltų kalbos yra giminingos,

V. LIAUKUS - EGLĖ ŽALČIŲ
KARALIENĖ.

tai šių kalbų istorija (kaip atskirų kalbų, taip ir visos kalbų šeimos turitamtikos reikšmės bet kurios iš šių grupių bei kalbų istorijai). Šie giminingumo santykiai, žinoma, nėra vienodi tarp vienu ir kitų šių kalbų bei kalbų grupių; vienos kalbos yra kitoms artimesnės arba tolimesnės savo "giminingumo laipsniu". Sakykime, švedų, danų, norvegų ir islandiečių kalbos yra tarp savęs labiau giminingos, nes jos visos priklauso šiaurės germanų kalbų grupei. Vokiečių, anglų, olandų kalbos yra vėl labiau giminingos tarp savęs, nes visos jos yra vakarų germanų kalbos, tai yra, jos yra kilusios iš vienos ir tos pačios vakarų germanų prokalbės. Lenkų, čekų ir slovakų kalbos vėl rišasi tarp savęs glaudesniais giminingumo ryšiais, nes jos visos yra vakarų slavų kalbos. Rusų, ukrainiečių ir gudų kalbos vėl artimesnės viena kitai, nes visos yra išriedėjusios iš rytų slavų prokalbės. Pagaliau, slovėnų, kroatų, makedoniečių, serbų ir bulgarų kalbos yra gana artimos viena kitai kaip pietų slavų kalbos. Bet visos slavų kalbos yra labiau giminingos tarp savęs, negu su kitomis - ne slavų - kalbomis.

Panašiai yra ir su germanų kalbomis: ir jos savo tarpe yra artimesnės viena kitai. Žinoma, tas galioja ir baltų kalboms. Lietuvių, latvių ir išmirusių prūsų kalba yra artimesnės viena kitai kaip baltų kalbos, o jau tolimesnės giminytės jas riša su kitomis indoeuropiečių kalbomis. Bet apskirtai visos indoeuropiečių kalbos yra giminingos, nes visos yra kilusios iš tos pačios indoeuropiečių prokalbės. Taigi, norėdamas ar nenorėdamas, mokslininkas, kuris domisi vienos šių kalbų istorija, yra beveik priverstas bent susipažinti su kitų šios šeimos kalbų išsivystymu.

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

Stefanija Rūkienė

(Tąsą iš praeito Nr.)

PIRMIEJI PIETŪS

Jau ir pietų metas. Atrodo, kad labai ilgai dirbu. Laikrodžio čia niekas neturi, niekam jis ir nereikalingas. Sešėlis labai geras laiko matas. Prižiūrėtojas atsistoja nugara į saulę ir matuojasi su savo šešėliu. Pagal šešėlio ilgį nustato vidurdienio laiką ir visiems praneša, kad jau pietūs.

Pasigirsta šauksmas: „Obiedat“. Visi šienpioviai patenkinti eina pietų. Surandame balutę ir joje nusiprausiamo veida, rankas ir atsigaiviname. Rankšluosčiu niekas neturi ir ju nereikia - vėjas išdžiovina „Devkos“ - mergaitės atsiklaupia, prideda prie lūpu kampuką skarytės ir atsigeria rudo, skanaus, su buožgalviais ir kivynais vandens. Keista, ir vanduo skanus, ir niekas nuo jo nesuserga.

Mums toks gėrimo būdas, atrodo, labai nehygieniškas ir neįprastas, bet po truputėli ir mes iš vietinių mokomės gyventi. Nieko jau nepadarysi ir nepakeisi. Organizmui prakaituojant reikia daug vandens, o peikėse šaltinėlių nėra, tad reikia maukti balos vandeni.

Virėja jau mūsų laukia su katilų sriubos. Išvirta kolchozo gamybos miežiniu kruopu su arkliena. Mesa supiaustyta mažais gabaliukais kiekvienam darbininkui porcija. Po taiga sklinda arklienos kvapas. Gal koki alkana žvėri privilios, bet tas šios mėsos tikrai neėstu. Vilku čia nėra, nes jems per šalta ir žiemą jie turėtų badauti. Gyvena tik usorimai šuneliai, bet ir tie ne dažnai sutinkami.

Susirenkame visi prie laužo ir susėdame aplink jį. Baisiai skurdžiai visi atrodo, nes beveik visu drabužiai pasiūti iš pakuliniu maišu. Vietos gyventojai visi mažo ūgio ir liesi. Retai sutiksi stora kolchozininka. Net ir pirmininkas, ir tas be pilvo, nes ir ji „valstybiniai bei socialistiniai rūpesčiai piauna“.

Dega pasaulinis karas. Tokiais atvejais žmonės daug kalba, politikuoja ir spėlioja, kas laimės. Klausai, ka apie tai kalba vietiniai žmonės. Bet apie tokius reikalus jie visai nešneka. Argi jie viskam atbuke. Atrodo ju niekas nedomina, tik duonos kąsnelis ir kaip saugiau kolchozo maišą nukombinavus.

Dauguma šienpioviu jau čia gime ir visi yra lanke pradžios mokyklas. Moka skaityti ir rašyti, bet apie platesni pasauli ir apie geresni gyvenimą jie nieko neišmano. Gal ju visai nemokė geografijos? Visu kalbos nuolat sukasi apie kasdieninį kaimo gyvenimą. Jaunimas kai kada užtraukia „čestuška“, tačiau ne žodelio iš jų neišgirsi apie krašto gyvenimą ir valstybės reikalus. Atrodo, kad jie apie tuos dalykus visiškai neturi savo nuomonės. Partija juos gerai išdresiravo. Daugelis už Viena neatsargu žodi skaudžiai nukentėjo, užtat dabar visi atsargūs.

Išsiimame iš krepšėlių dubenėlius, puodukus, šaukštus ir duona. Virėja pilsto sriuba ir apdailija po gabaliuka arklienos. Tokia didelė ir turtinga šalis ta Rusija, bet Stalinas su savo klika taip ją sumovė ir nualino, kad paskui dvokiančia sriuba, kurios gero Lietuvos ūkininko ir šuo nelaktu, darbininkai seka ir jos laukia. Taip skaniai visi valgo, kad nėra kada net žodi ištarti. Visi patenkinti tyli, nieko nepiekia ir nekritikuoja, nes už neatsargiai ištarta žodi - kalėjimas Sovietinėje teisenoje nėra žodžiu, para, savaitė ar mėnuo. Jų teismai penkmečiais ir dešimtmečiais svaidosi.

Valgome ir mes tylėdamos. Aš su gaudžia šypseną pasižiūriu į Bronę, o ji - i mane. Abi žiūrime į Geležinį. Jis smarkiai susiraukęs iškošia pro dantis, kad Lietuvoje savo šuni geriau maitines.

Su duonos riekute suvalgau sriuba. Norėčiau dar daugiau duonos, bet reikia gabaliuką pasilikti vakarienei. Man arkliena ne prie širdies. Jei būtų pakepinta ir su prieskoniais, tai taip nesijaustu arklio prakaito kvapas.

JÉZUITAI ŠVEICARIJOJ

Iš 4 psl.

rijonais ir puritonais. Cvingli net viešai penktadienį paršiuką valgydavo, katalikams pajuokti. Kalvynas privertė pasaulinę valdžią reikalauti savo piliečių, net prievarta laikytis kalvinizmo.

Kuo Jėzuitai nusikalto?

Reformacija Šveicarijoje ėjo plačiu mastu. Katalikų skaičius vis mažėjo, Kad išgelbėtų kas dar galima garsus šventasis Kardinolas Karolius Boronijus pakvietė jėzuitus. Jie 1514 m. įsteigė Lucernoje aukštąją mokyklą – kolegiją. Greitai atidarė kitą garsią jėzuitų mokyklą Friburge 1580 metais, kur garsusis šventas Petras Kanizijus labai daug pasidaravo. Toks veikimas sulaukyti reformaciją buvo vadinamas –Kontrareformacija. Jėzuitų veikla buvo labai pasekminga: septyni kantonai yra visiškai katalikiški. Įdomus ir tas faktas, kad Šveicarijos katalikai jėzuitų uždraudimą laikė savęs įžeidimu. Jie būtų galėję sakyti: „Nebus jėzuitų, gyvensime be jėzuitų. Bet jie visados kovojo ir kovojo už 51 ir 52 paragrafų panaikinimą.

Kodėl buvo sunku atšaukti istatymus prieš Jėzuitus?

Tarp Alpių protestantų, pasiliko gyvi prietarai, pasakos prieš jėzuitus: girdi, jėzuitai turi „lavono klusnybę“. Viršininkas gali elgtis kaip su lavonu, kur nori, ten gali padėti. Jie prikišo, kad jėzuitai prisiekia labiau klausyti popiežiaus, negu savo val-

džios. Iki pat paskutinio laiko protestantai prikišo, kad jėzuitai su savo „monita secreta“ praneša popiežiui visas politiškas paslaptis. Visa tai yra pasakos. Be to bijojo, kad jėzuitai sugrįžę atvers protestantus į katalikybę, ką jie pasekmingai padarė 16-me šimtmetyje.

Kas nulėmė 1973 m. gegužio 20 dieną § 51 ir § 52 panaikinimą?

Šveicarų katalikai ilgai kovojo už neteisingų paragrafų panaikinimą, bet negalėjo nieko pasiekti. Jeigu protestantai nenusileidžia, vieni katalikai to negali padaryti. Balsavimo duomenys yra įdomūs:

Už jėzuitų įsileidimą balsavo 790.799.

Neįsileisti jėzuitų balsavo 648.599

Išvados; pačioje Šveicarijoje ir visame pasaulyje didelis džiaugsmas kad anti-jėzuitinis istatymas panaikintas, nes jis buvo pačiai Šveicarijai didelė gėda. Šveicarija, kurioje vyksta svarbiausi pasauliniai kongresai žmonių teises ginti, pati jų nesilaiko. Be to, pati konstitucija nebuvo logiška: pripažįsta, kad visi piliečiai yra lygūs prieš istatymus kad negalima daryti skirtumų dėl religijos ir sąžinės įsitikinimų, kodėl dėl jėzuitų darė?

Patys šveicarai apgailestavo, kad viršijančių balsų būta neperdaugiau. Be to, balsavime dalyvavo tik 39,7 proc. Džiaugiasi, kad protestantų ministeriai labai gerai užtarė jėzuitus. Visi yra įsitikinę, kad be Vatikano II ir šį kartą paragrafai 51 ir 52 nebūtų buvę panaikinti. Ekumenizmas išėjo naudon šveicarų jėzui-

tams, jie gali grįžti į savo tėvynę, ir pagaliau pačiai Kat. Bažnyčiai Šveicarijoje.

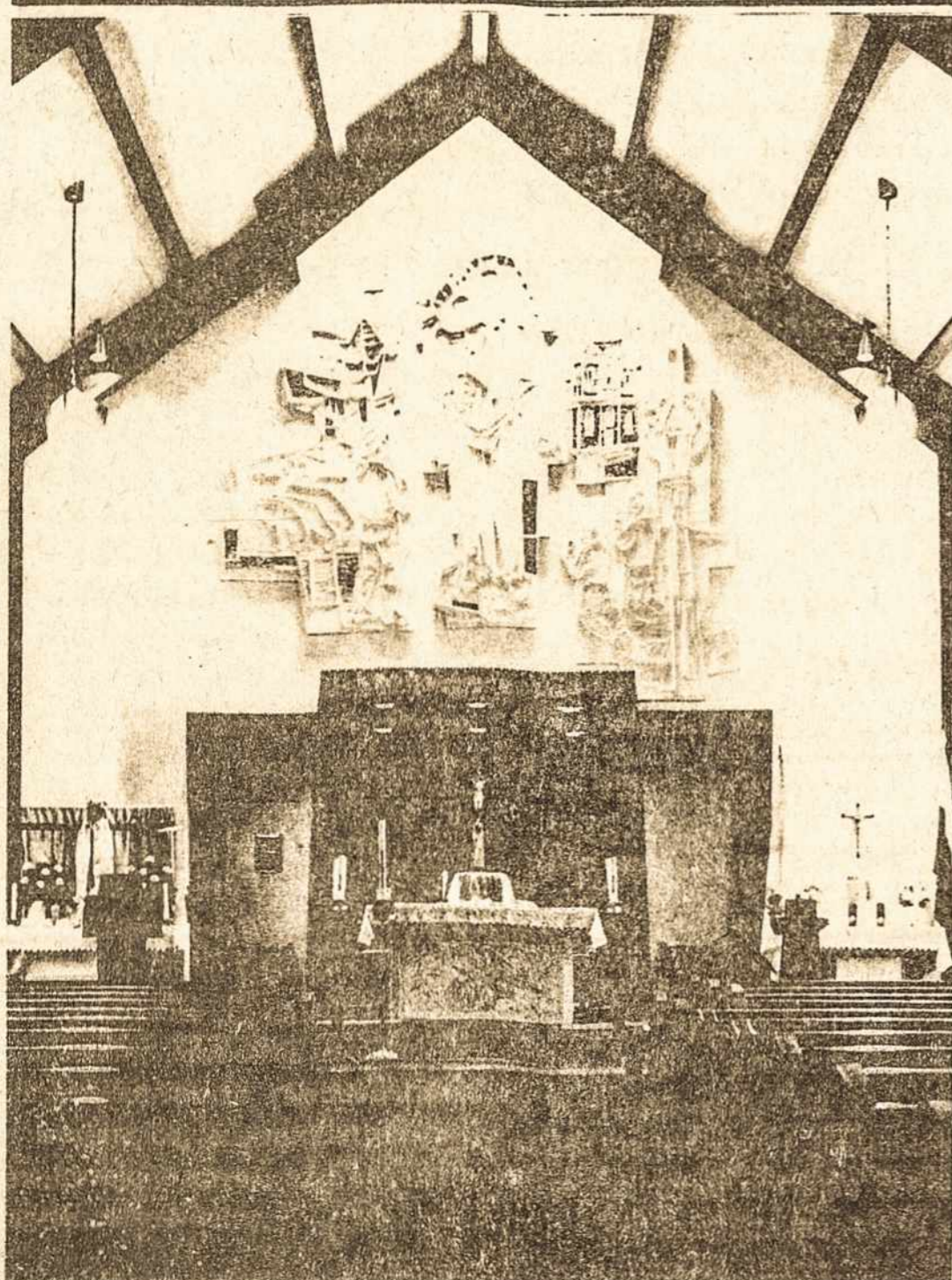
Dabar, panaikinus 1848 ir 1874 metų § 51 ir § 52, jėzuitai gali grįžti į Šveicariją, gali turėti savo noviciją, savo universitetą, savo garsias ko-

legijas betkur krašte, gali būti parapijų klebonais. Dabar nebėra pasaulyje krašto, išskyrus kaikuriuos komunistinius kraštus, kur jėzuitai būtų draudžiami veikti. Dabar Šveicarija tikrai yra demokratiškiausias kraštas, kokių visados norėjo būti.

KOKIĄ PARAMĄ TEIKIATE JŪS PAVERGTAI SAVO TAUTAI?

PRELATO MYKOLO KRUPAVIČIAUS PAMINKLUI STATYTI GARBĖS KOMITETAS

- Kun. Dr. L. Andriekus, Lietuvių Rašytojų Sąjungos pirmininkas
 Dr. S. Bačkis, Lietuvos Pasiuntinybės Washingtono Patarėjas
 B. Balickas, Lietuvos Atstovas Londone
 Prof. Dr. J. Baltrušaitis, Lietuvos Atstovas Paryžiuje
 Prel. J. Balkūnas, Tautos Fondo pirmininkas
 S. K. Barauskienė, Lietuvos Vyčių Centro Valdybos pirmininkė
 S. Barzdukas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės garbės pirmininkas
 T. Blinstrubas, Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas
 Dr. K. Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos Centro Valdybos pirmininkas
 Vyskupas Vincentas Brizgys
 K. Čibiras, Lietuvos Pasiuntinybės Attache Montevideo
 Kun. J. Dambrauskas, MIC, Marijonų Provincijolas
 Dr. J. B. Jerome, ALRK Federacijos Centro Valdybos pirmininkas
 J. Daudžvardienė, Lietuvos Generalinė Konsulė Čikagoje
 Vyskupas Antanas Deksnys
 E. Devenienė, buv. VLIKO VT pirmininkė
 Dr. E. Draugelis
 Prof. Dr. J. Eretas
 Kun. J. Gailiūsis, OFM, Pranciškonų Provincijolas
 Prel. P. M. Juras
 J. Kajeckas, Lietuvos Atstovas Washingtono
 V. Kasakaitis, buv. Steigiamojo Seimo narys
 A. J. Kasulaitis, Liet. Krikšč. Dem. Sąjungos Centro Komiteto pirmininkas
 Dr. P. Karvelis
 Kun. G. Kijauskas, SJ, Lietuvių Jėzuitų Provincijolas
 Dr. P. Kisielius, Lietuvių Fronto Bičiulių Tarybos pirmininkas
 K. Kleiva, Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrijos pirmininkas
 Prel. Dr. J.B. Končius
 Kun. A. Kontautas-Contons, Kunigų Vienybės Centro Valdybos pirmininkas
 Min. S. Lozoraitis, Lietuvos Diplomatinijos Šešas
 S. Lozoraitis Jr., Lietuvos Atstovas Vatikane
 Prof. M. Mackevičius, Lietuvių Valstiečių Liaudininkų pirmininkas
 J. Matulionis, buv. VLIKO pirmininkas
 Prel. V. Mincevičius Romoje
 Inž. B. Nainys, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos pirmininkas
 M. Naujoškas, Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos pirmininkas
 J. Pakalka, Amerikos Liet. Socialdemokratų S-gos Centro Komiteto pirmininkas
 Prof. Dr. J. Pikūnas, Ateitininkų Federacijos Vadas
 Prel. P. Ragažinskas, Brazilijoje
 M. Rudienė, BALFO Pirmininkė
 Inž. A. Rudis
 Kun. A. Saulaitis, SJ, PLJS Valdybos Pirmininkas
 V. Sidzikauskas, Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas
 A. Simutis, Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke
 Dr. J. Songaila, PLJK Bendrijos Kanados Krašto pirmininkas
 Leonardas Šimutis
 Dr. A. Škėrys, LDF pirmininkas
 J. Švedas, Kūrėjų Savanorių Sąjungos CV pirmininkas
 Prel. Dr. J. Tadarauškas, Sielovados Įgaliotinis Kanadoje
 V. Tamošiūnas, LŠST Centro Valdybos pirmininkas
 Prel. L. Tulaba, Pontifikalinės Lietuvių Kolegijos Rektorius
 Pr. Vainauskas, buv. LKDS Centro Komiteto pirmininkas
 Kun. J. Vaišnys, SJ, Lietuvių Žurnalistų Sąjungos CV pirmininkas
 Dr. K.J. Valiūnas, Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Pirmininkas
 K. Veikutis, Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos CV pirmininkas
 Inž. A. Censkus, LKD S-gos Europos Tarybos pirmininkas
 B. Venskuvienė, Liet. Kat. Moterų atstovė prie Pasaulio Katalikų Org. Unijos
 L. Virbickas, LAS Seniūnų Tarybos pirmininkas
 Prof. B. Vitkus, LŪS pirmininkas
 A. Wackell, Amerikos Lietuvių Katalikų Moterų S-gos pirmininkė
 Dr. J. Žmuidzinis, Lietuvos Generalinis Konsulas Toronte

Šiluvos Dievo Motinos bažnyčia Maizevilles bažnytkaimyje.

MŪSŲ ŽINIOS

PRANEŠIMAS

Lautimų šokių grupė „ŽILVITIS“ sekančią repeticijai renkas atėnanti sekmadienį spalio 14 d. 9 val. ryto Vila Zelinoje Jaunimo Namuose Mg. Vinkšnaitienės priežiūroje. Po repeticijos dalyvausime 11 val. šv. mišiose.

PAGERBTUVIŲ ARBATĖLĖ

Sesuo JULIJA vadovavo pranciškiečių kūriniui S. Paulyje. Per eilę metų išaugo gimnazija, ir naujokynas, ir kitos istaigos. Padėjusi gerus pamatus Brazilijoje vienuolynui klestėti, buvo atšaukta Š. Amerikon, kur ji irgi gražiai pasidarbovo. Penkių dešimčių metų jubiliejų minėti jai tenka vėl Brazilijoje, kur tiek daug darbo ir širdies įdėta, ir nemaža vargelio išvargta. Tai garbingai sukakčiai paminėti Lietuvių Katalikų Moterų Draugija rengia arbatėlę sekmadienį, spalio 21 dieną, 16 valandą Zelinose jaunimo namuose, ir maloniai kviečia visus dalyvauti.

PASKUTINĮ SPALIO SEKMADIENĮ

šv. Kazimiero parapijos salėje Mokoje bus labai gražus, spalvotas ir garsinis lietuviškas filmas, T. Saulaičio atgabentas iš Š. Amerikos. Ateikit pasigėrėti.

Daugiau apie tai bus kitame numeryje.

PAKRIKŠTYTA

Prel. P. Ragažinskas rugsėjo 16 pakrikštijo Algio ir Zenaidos Jovaišų pirmąją dukrelę Vivianos vardu. Prelatas krikštijo ir jos tėvelį Algirdą ir palaimino jo moterystę. Krikšto proga su rengtos šaunios vaisės jaunųjų Jovaišų namuose.

Jovaišai uoliai lankosi lietuvių pobūviuose ir uoliai remia lietuviškus darbus. Gyvena Imirim apylinkėje, R. Idalina Azevedo Guimaraes, 16.

RIO DE JANEIRO

Rio de Janeiro lietuviams pamaldos bus paskutinį spalio mėn. sekmadienį, (28 d.). Po pamaldų bus pasitarimas parapijos reikalais.

VEIKLOS KALENDORIUS

— Spalio 18 kunigų vienybės susirinkimas Vila Zelinos klebonijoje 10:00 val.: naujos valdybos rinkimai, religinės šalpos reikalai, Bendrijos klausimas.

— Spalio 18 Brazilijos Lietuvių Bendruomenės posėdis Jaunimo namuose 20:00 val.: pranešimas apie PLB seimą. Kviečiami dalyvauti ir Tarybos nariai.

— Spalio 19 Akademinio sambūrio susirinkimas 20:00 val. pas G. Bačelį, Av. Angélica, 1697.

ISPŪDŽIAI IŠ PLB SEIMO

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas Vašingtone, bendrai imant, buvo naudingas patiems atstovams, o per juos, reikia tikėtis, atneš naudos ir ats-

L. K. BENDRUOMENĖS CHORO

K O N C E R T A S

ŠI

Sekmadienį, spalio 14 d. 16 v.
Seserų Pranciškiečių gimnazijos salėje, Zelinoje.

ŠIO NUMERIO GARBĖS LEIDĖJAI YRA
LIETUVIŲ KATALIKŲ BENDRUOMENĖS CHORO
MAESTRO –

VIKTORAS, IR ANGELINA TATARUNAI

Už malonią paramą nuoširdžiai dėkoja M.L. Administracija.

tovautų kraštų kolonijoms.

Jau vien tik faktas, kad reikėjo giliau apžvelgti gyvenamo krašto lietuviškus reikalus ruošiantis seimui, o paskui juos pristatyti iš viso pasaulio suvažiavusiems lietuviams; išgirsti ką kiti planuoja, veikia ar neįstengia nuveikti; palyginti savo veiklą su kitų darbais; semtis iš kitų patirties ir ryžto; kartu su kitais planuoti sistemingesnės veiklos gaires – visa tai praturtina ir paskatina.

Naudingi taip pat asmeniniai kontaktai su asmenimis – veikėjais. Per juos užmezgami – ar atnaujinami – ryšiai su organizacijomis, su veikla.

Buvo pastebėtas didelis lietuvių susidomėjimas Pietų Amerika bendrai, ypač gi Brazilija. Mat, daug kam buvo staigmena išgirsti, kad Brazilija – po JAV didžiausia lietuvių kolonija (deja, nebeprisireišianti tiek, kiek iš tokio skaičiaus lietuvių būtų galima laukti). Žymus atstovų skaičius seime (šeši), neseniai praėjęs PAL kongresas, numatytais Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresas, o taip pat ir mūsų judraus jaunimo prisiminimas – tai elementai, kurie atkreipė tautiečių dėmesį į Braziliją.

Pietų Amerika bendrai, o Brazilija ypatingai, jaučiasi reikalinga didesnio kultūrinio paskatinimo iš šiuo atžvilgiu

tvirtiau stovinčių kolonijų – JAV bei Kanados. Ir šis reikalas buvo pakartotinai iškeltas. Ir iššaukė teigiamų pasisakymų iš atitinkamų asmenų bei organizacijų. Buvo itin provokuoti naujos PLB valdybos vicepirm. švietimo reikalams – mokyt. J. Kavaliūnas, vicepirm. jaunimo reikalams – inž. R. Kasparas, vicepirm. finansiniam reikalams – inž. K. Dožkus. Ir, bendrai, PLB valdyba žvelgia su dideliu dėmesiu į Braziliją.

Visa tai mus įpareigoja organizuotis – ir dirbti.

Kun. Pr. Gavėnas.

ŠEIMŲ LANKYMAS

T. Petras Daugintis šią savaitę pradeda lankyti Casa Verde apylinkes. T. A. Saulaitis lankys S. Miguel Paulista, Guaianazes ir Osasco.

Latvis pianistas ir kompozitorius atvyksta iš J.A.V. ir koncertuoja São Paule spalio 21 d., 18:30 val. Latvių baptistų patalpose, Rua Major Natanel, 171, Pacaembú. Žinomo pianisto koncertas bus tik latvių muzikos. Latvių kolonija kviečia lietuvius dalyvauti.

LIETUVIŲ SAJUNGOS - ALIANÇA

PIETŪS

Spalio 21 dieną, sekmadienį, 13 valandą

LIETUVIŲ SAJUNGOS - ALIANÇA BŪSTINĖJ

R. LITUANIA', 76

būs sąjungiečių susitikimas su aplinkės lietuviams

TRADICINIŲ PIETŪ PROGA

su įdomia ir pajavairinta programa. Noringieji dalyvauti šioje suėgoje malonėkit rezervuoti sau vietą iš anksto pas valdybos narius, arba telefonais: 93 - 5470 ir 273 - 5851.

MŪSŲ
LIETUVA

NOSSA LITUANIA

Caixa Postal 4421

01000 São Paulo, ESP

Diretor responsavel:

DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

Redator: Jonas Kidykas

Administrador: Petras Daugintis

METINĖ PRENUMERATA: 30 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 150 kr.: Pasakro numerio kaina: 60 centavų. Užsienietis ir sveikinimui nuo 10 kr., pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija.

Stripsiniai ir korespondencijos redakcija teisi, pervertinti savo naudai. Nomenclatūra raštai grąžinami tik autorius prašant. Paverde pasirašyti stripsiniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neskoko. Laikraštis spaudinamas antradieni. Todėl vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai iteiktini neveliau, kaip iki pirmadienio pietu.